

LOVEC PŘÍZRAKŮ

Viktorín Šulc

„Byly to výjimečné a výjimečně kruté případy. Když kriminalisté poprvé stáli na místech vražd, nad zuboženými těly obětí, připadal jim neznámý pachatel jako vzdálený přízrak. Jako monstrum s nepochopitelným myšlením a ještě zvrácenějším konáním... Jaká byla realita?“ konstatuje v úvodu svých profesionálních vzpomínek vyšetřovatel Jiří Markovič. (Foto vpravo)

Memoáry jsou u čtenářů v oblibě. Na svůj život vzpomínají s větší či menší mírou upřímnosti politici, populární osobnosti z uměleckých kruhů, také sportovci... Memoáry autentických kriminalistů představují novum, třebaže tituly literatury faktu, těžící ze „slavných“ zločinů, nejsou na knihupec-kých pultech žádnou popelkou.

Nepochybně prvním byl Zdeněk Bubník, který v titulu *DETEKTIV VZPOMÍNÁ* (Naše vojsko, 1969) popsal pražské zločiny z doby na přelomu konce první světové války a formování československé republiky. Za c. k. Rakouska–Uherska působil jako čiperný soudničkář a ve schopnosti odhalovat tajemství byl zdatným soupeřem tehdejší kriminálce.

Od roku 1919 sloužil Bubník jako kriminální inspektor na pověstné „čtyřce“. Spisovatel Emil Vachek později prozradil, že mu Bubník posloužil jako inspirace k postavě detektiva Klubíčka. Není divu, Bubník jako by se pro detektivní práci narodil!

Co víc, do svých vzpomínek uměl vložit originalitu a neopakovatelnost zážitků první republiky, kterou později umělecky ztvárnil i Jiří Marek ve svých panoptikálních příbězích „hříšných lidí“, jež získaly nesmírnou popularitu díky televizní a filmové podobě.

„Tak jako se nelze stát během jediného okamžiku hráčem prvotřížového fotbalového týmu, nemůže nikdo ničehonic vstoupit do takzvané mordparty,“ napsal v průlomovém titulu z naší moderní kriminalistické historie *BRATRSTVO TAJNÝCH HROBŮ*

(Epocha, 2006) plukovník JUDr. Luboš Valerián.

Na bezmála dvou stech stránkách knihy, dokázal vylíčit nejen svoje profesionální začátky, ale také stěžejní severomoravské případy z let 1987 až 1998, mezi nimi i čtyři kauzy, které pro pachatele skončily doživotním odnětím svobody.

Klasická policejní Hojerova fotografie krátce po obvinění

Na podzim letošního roku se čtenáři dočkají další podobně laděné knížky. Emeritní plukovník Jiří Markovič za přispění publicisty Viktorína Šulce zavzpomínal na svá služební léta a popsal deset nejzajímavějších případů své pražské kariéry pod slibným titulem *LOVEC PŘÍZRAKŮ*.

Jedním z nich je naprosto výjimečná kauza pětinásobného vraha Ladislava Hojera, kterou našim čtenářům přinášíme v plném znění.

HOLKY POD KYTKY

Za okny byla noc.

Tma v trhavém pohybu kol.

Seděl sám v slabě osvětleném kupé, tiše rozjařený z vlaku, který nabíral rychlost.

Byl to svět sám pro sebe a to se mu líbilo.

Kam jel? Do Děčína? Navštívit kamaráda?

Sám věděl nejlíp, že je to pouhá iluze.

Zvedl se a procházel chodbičkou.

Zanedlouho ji spatřil.

Svou příští oběť.

Na ten zářijový večer roku 1992 těžko někdy zapomenou.

Jiří Markovič tenkrát ještě šéfoval I. odboru pražské vyšetřovačky. Udělat s ním důkladný rozhovor v jeho kanceláři bylo prakticky nemožné. Stále vyzváněl telefon („Teď tu někoho mám, přijď až za chvíli!“), každých pět minut někdo vstoupil („Já ti za chvíli zavolám!“). A tak jsme si domluvili schůzku v jedné pankrácké restauraci.

Seděl jsem proti unavenému člověku, který měl šanci spát jen hodinu, ubohých šedesát minut, než ho vzbudili k případu. Teď bylo pozdní odpoledne... Řekl mi, že mám kliku, že je utahaný, a tak bude asi hovornější.

Před námi postávaly šálky s černou kávou, půllitry s pivem, sklenice koly a panáky rumu. Nad zmíněnými nápoji se vznášela oblaka cigaretového kouře.

Správné prostředí na policajtské táčce.

Byl to přízračný večer.

S plukovníkem Markovičem jsme si povídali o jeho největším případě, o sériovém vrahovi, který vraždil na území celého Československa. Popsal jsem tenkrát poznámkami celý stoh papírů. Vypili jsme toho tolik, že jsme podle všech přírodních zákonů měli být *na šrot*.

Nestalo se, odcházeli jsme po zavíračce v poklidu na poslední metro, nicméně...

Provázela nás zjitřelá nálada. Markovičovy osobní, někdy až příliš osobní vzpomínky na případ se zadíraly na samou dřeň psychiky. Té mojí určitě, ale myslím, že i jeho.

„Měl jste dnes štěstí,“ zabručel Markovič. „Opravdu jsem byl hodně unavený a nevyspalý.“

Zničehonic jsem měl pocit, že těsně za námi klopytá ještě někdo třetí. Byl vysoký, hubený, s přihloupkým úsměvem. Kolem krku měl hlubokou a zarudlou strangulační rýhu. Rozséval zlo a podle toho taky skončil...

Asi jsem toho rumu přece jen vypil příliš.

ČÁST PRVNÍ: DLOUHÁ NOC

Je 11. února 1982, třetí hodina odpolední.

Nuselská třída v Praze kypí, jako vždy touhle dobou, nápirem koupěchtivých. Obecná nálada pod psa, však to každý zná, Vánoce pryč, do jara daleko... Lezává zima ovšem pranic nevdává štamgastům restaurace Vladimírka, kolem stolů se samými ctihodnými nápoji zbývá jen málo prázdných židlí.

Naproti přes ulici, v domě čp. 23, má kráček sklenářství PSO. Z krámkou vychází vysoký, pohublý mladík, klátivé chůze a dlouhých, jakoby bezmocně svěšených rukou. Tváří se vyrovnaně a snad v tu chvíli vyrovnaný skutečně je.

Nevzrušivý pocit rutinovaného zákroku je vlastní

i nenápadným civilistům, kteří mladíka doprovázejí. V případě vraždy 51leté Anny Šťastné se počet svědeckých výpovědí rozrostl až na číslo 144, prověřováno bylo kolem 3 500 osob. Těžko předpokládat, že tenhle nemluva s protáhlou lebkou, ustupující braudou a nesmělým knírkem by měl být kýžené terno!

Omyl, velký omyl. Skutečnost je taková, že právě v tuhle chvíli se píše jeden z významných okamžiků historie československé kriminalistiky.

Pětinasobný vrah Ladislav Hojer prožívá své poslední okamžiky na svobodě.

– Váš první dojem se setkání s Hojerem?

Markovič: „Máte-li na mysli, jestli mi něco důležitého nebo osudového brnklo hlavou, musím vás zklamat. Nikdo v tu chvíli nemohl tušit, do jakých rozměrů případ naroste. Hojer byl prostě jen jeden z řady podezřelých. Lépe řečeno – to, že se po zadržení doznal k vraždě Anny Šťastné, z něj činilo mimořádně zajímavého podezřelého. Nic víc, nic míň.

Jiná věc je, že jsem si – spíš podvědomě a pomalu, než okamžitě – uvědomil, jak Hojer obličejem, postavou i pohyby odpovídá staré Lombrosově typové klasifikaci zločinců. Navíc Hojer tváří, ale i stavbou těla překvapivě připomínal vraha Vorla, třebaže Láda Tonda převyšoval o hezkých pár centimetrů a byl taky fyzicky mnohem silnější... Ale to všechno jsem si uvědomil teprve později, když se vyšetřování rozjelo naplno.

A ještě něco: Navzdory dlouhým pomlčkám při prvním Hojerově výslechu byl jeho projev nesmírně věrohodný. Cítil jsem, že Hojer nebude schopný lhát. Přesně řečeno, že si nebude umět vymyslet nějakou přijatelnou lež, kterou by při výslechu dokázal udržet. Což byla naše výhoda.“

Usměvavá hlasatelka na obrazovce popřála tele-

vizním divákům příjemné sledování dalšího dílu seriálu BORGIOVÉ.

Někteří z obyvatel motolské čtvrti měli dojem z úvodní hudební znělky narušený zoufalým ženským výkřikem. Těch pár svědomitějších se podívalo z okna, směrem odkud táhlé vyjeknutí zaznělo.

Je noc a tma, píše se 3. října 1981, krátce po 22. hodině. Je noc a tma a kolem můstku přes motolský potok je zdánlivý klid. I ti nejsvědomitější se zase vrátili k obrazovkám. Třeba si jen někdo dělal legraci.

O osmnáct hodin později objevil náhodný chodec v křoví u můstku tělo zavražděné ženy. Za dalších šedesát minut už na místě pracovaly výjezdové skupiny z obvodu i z městské správy. Mrtvá žena byla bez šatů, ležela na zádech s roztaženými nohama, tedy v pozici nasvědčující sexuálnímu násilí. Hlavu i krk měla přikryté krajkovou košilí a běžovým kabátkem.

Bez jejich odstranění nebylo možné vidět škrtidlo z punčochových kalhot a spodních kalhotek oběti, s uzlem na zátylku. S tím v podstatě korespondovaly závěry pozdější soudní pitvy, která určila jako příčinu smrti udušení z uškrcení zmáčknutím krku a zakrytím úst a nosu.

Okolí místa činu bylo neprodyšně uzavřeno, dovnitř se dostal jen mladý muž, který už řadu hodin postrádal svou matku. Kruh se rozevřel – a při pohledu na neživé tělo dostal mužův obličej výraz typický pro ty, které zdrtila tragédie, ještě před malou chvílí tak neuvěřitelná.

Po zjištění totožnosti sestavili kriminalisté časový snímek posledních hodin života paní Anny. Byla kulturně založená, v sobotu 3. října navštívila dopolední koncert vážné hudby a od 19.30 hod. další v Domě umělců. Koncert skončil těsně před půl desátou večer.

Annu Šťastnou bezpochyb potěšilo, když tramvaj do Motola přijela k Rudolfinu tak brzy... Už o půl hodiny později se toto štěstí ukázalo jako velice pochybené. V nepřehledném, spíš venkovském než městském terénu, v křovinách kolem můstku přes potok, se setkala se svým vrahem.

Jedna věc se jevila nadmíru pozoruhodně: Šaty nebyly z ženina těla servány, ale rozříznuty. Řez v látce vypadal naprosto čistě a hladce, na zádech oběti nenašel ohledávající lékař nejmenší poranění.

Co to bylo, proboha, za nůž, že s ním pachatel dokázal pracovat v časové tísní a na těle zmítající se oběti tak dokonalým způsobem?

– **Když se řekne kauza**

2. Pachatel během domovní prohlídky

Hojer, co se vám vybaví nejdřív? Nejspíš nůž, ten dokonale nabroušený Hojerův nůž, že?

Markovič: „Vybaví se mi člověk. Člověk Láďa Hojer. Naprosto zřetelně a naprosto bez emocí. Jestli ho vidím vcelku nebo v detailu? V detailu, ano. Je to tvář ve chvílích, které bezprostředně nesouvisely s vyšetřováním. Třeba během převozů na rekonstrukce.“

Láďa Hojer se rád předváděl, o tom si ještě něco povíme. A tahle jeho grimasa, trochu rozdychtěná, trochu šibalská, se mi vybaví jako úplně první. A pak taky Hojerův verbální projev.“

– Vycházíme-li z četby vyšetřovacího spisu, byl tento projev skoupý, primitivní, se spoustou vulgarit...

„To není zcela přesné. Pokud se Hojer necítil ve stresové situaci, byl až překvapivě upovídaný. Jenomže ve stresu byl prakticky pořád. Ne snad, že bychom ho do něj při výslechu tlačili. On se do stresu dostával sám. Když musel vysvětlovat některé detaily, ledacos mu došlo, styděl se.“

– Takže stud. A co lítost?

„Žádná lítost.“

Prověřování známých firem vypadalo v řadě případů nadějně. Posléze však byli všichni podezřelí jako možní pachatelé vraždy vyloučeni. Koncem ledna 1982 uvízl v sítu prověrek jistý Jaroslav Donát, pacient psychiatrické léčebny.

Výslech tomu odpovídal: „Do Bohnic se vrátit nechci! To radši půjdu do basy. Za vraždu té ženské, co jsem ji uskrtil jejími vlastními punčocháči, mě musíte zavřít!“

Bleskové prověření přinese negativní výsledek. 3. října 1981 seděl Jarouš bezpečně za mřížemi. Jenomže informace o použitém škrtilde tiskem neproběhla, místo činu bylo před čumily spolehlivě zajištěno, navíc hlava a krk oběti zůstaly po činu zakryty přehozenými svršky.

Nikoliv nepodstatný detail může znát nejspíš jediný člověk – vrah.

A není-li to Donát...

Následuje další kolo výslechu. Pracné a složité Donátovo vysvětlení lze shrnout asi takto:

„Před časem jsem se procházel s jedním kamarádem kolem staré samoobsluhy v Motole. Ukázal mi, že se tu stala vražda ženy, které bylo 51 let, a že byla uskrcena vlastními punčocháči... Ten kamarád se jmenuje Ladislav Hojer, bydlí nedaleko můstku, co se to stalo, a pracuje jako sklenář.“

– Z pozdějšího operativního šetření vyplývá, že to nebyl jenom Donát, před kým se Hojer zmiňoval o motolské vraždě.

Markovič: „Je to tak. Asi dvěma nebo třem známým Hojer ukázal místo činu – *Zabili tu ženskou. Kdo? No přeče já!* Asi mu dělalo dobře o tom mluvit, dalšímu kamarádovi zas varovně radil – *Až pojeďeš do Motola, vezmi si nůž. Vraždí se tam.*“

– Ano. Už v tom je logický rozpor. Ale Hojer

dokonce po násilné smrti paní Šťastné přespál několikrát u známých a netajil se tím, že se bojí neznámého vraha... To už je docela schizoidní. Čím si to vysvětlujete?

„To by nejspíš nedokázal vysvětlit ani Hojer sám! Ale věřím, že nic nepředstíral, že to takhle opravdu prožíval. Musíme si uvědomit, že předchozí vraždy se odehrály daleko od Hojerova bydliště a že se na tato místa činů vrátil až po svém obvinění, v rámci přípravného řízení. Ale místo smrti paní Šťastné se odehrálo v prostoru, kudy denně chodil. To musel být obrovský nápor na jeho psychiku! Krátce po vraždě Anny Šťastné se Hojer v hospodě Pod Homolkou opil tak, že ho museli vynášet, opíjel se i pak – což předtím nedělal.“

– Hojerovo bydliště v Kudrnově ulici bylo jen 300 metrů od místa tragédie. Prakticky na dohled se tu klikatí i Hennerova ulice, kde bydlela oběť. Znal se Hojer s paní Šťastnou?

„Ne. Mohli se samozřejmě míjet jako sousedi na ulici, to ale bylo všechno. Každý byl ze zcela odlišných společenských kruhů. Hojer se dozvěděl jméno a věk své oběti až později, z jakéhosi improvizovaného pomníčku na místě vraždy.“

– Stejně mi ale něco nehraje. Bydliště měl nedaleko, pár kroků od můstku je i hospoda Pod Homolkou, kam tak rád chodil... Proč jste na Hojera nepřišli sami?

„Ta hospoda zas tak velkou roli nehrála, v sobotu, kdy k vraždě došlo, měli totiž zavírací den. Každopádně Hojer v evidenci prověřovaných osob v souvislosti s vraždou Anny Šťastné byl a jeho alibi nás zajímalo. Naši lidé se ovšem spokojili s tvrzením, že v inkriminovanou dobu byl doma a spal. Chtělo to možná ze strany těch policistů urputnější přístup. Na jejich omluvu lze říci, že Hojer předtím nebyl nikdy vyšetřován, natož trestán, a neměli jsme ho v žádné evidenci.“

– Výslech Hojera proběhl pod vaším vedením, trval celou noc...

„Plných osm hodin. V deset večer jsme začali, v šest ráno skončili. Hojer vypovídal nesmírně pomalu, často i s několikaminutovými pomlčkami, prostřídánými tikavým mrkáním víčky, škrábáním a třesem hlavy... Netlačili jsme na něho, aby se přiznal, ani jsme nechtěli těžit z jeho únavy. On každopádně vypovídat chtěl a z naší strany zase nemělo cenu něco uspěchávat. Když se odmlčel, nechal jsem nám uvařit kávu a zase jsme pokračovali.“

Tahle únorová noc trvala skutečně dlouho.

Jenom pomalu, pomaličku se papír v psacím stroji plnil slovy a větami.

„Bydlím v jednom bytě s bratrem, ten ale momentálně slouží jako voják základní služby. Žiju sám, nemám přítelkyni. Nikdy v životě jsem neměl vážnou známost, nikdy jsem neměl pohlavní styk se ženou dobrovolně z její strany...“

Tak zní úřední protokol, do něhož jsou kusé Hojerovy věty s primitivní stavbou a s řadou zatím spíš

Místo činu brněnské vraždy

nechtěných vulgarit vtěleny. „U můstku jsem postával už od května. Procházející ženy jsem sledoval, nic jsem si ale nedovoloval. Chtěl jsem s některou navázat známost, ale nevěděl jsem jak.“

U můstku byl i večer 3. 10. 1981. Z křoví pozoroval ženy dobrou hodinu, ale všechny měly společností. Rozhodl se, že tu, která půjde sama, přemluví k pohlavnímu styku. Jak? To nevěděl. Doufal, že se to nějak vyvine samo.

Osamocenou ženu, která šla přes potok krátce po 22. hodině, považoval dík *pěkné figuře* za třicetiletou. Dal se s ní do hovoru, ptal se jí, zdali nemá čas, že je sám doma. Včetně pozdravu trval *hovor* čtyři věty. Pak zaútočil. Znásilnění dokončil vraždou, aby ho oběť nemohla prozradit.

Pro dokreslení atmosféry výslechu ještě odcitujeme pár Hojerových slov:

„Pak jsem jí uvázal přes tlamu punčochu. Jak se chovala? No, určitě se nesmála.“

– Vyšetřování vraždy Anny Šťastné spělo tedy ke zdárnému konci. Určitě jste se ale nespolehali na pouhé Hojerovo doznání?

Markovič: „Samozřejmě. Měli jsme znalecký posudek, že mikroskopické částičky textilií, zajištěné na oděvu oběti, souhlasí druhově s vlákny kalhot a bundy, kterou měl Hojer v den vraždy na sobě. A naopak na pachatelových texaskách a červené bundě se našly částičky z černostříbrné vesty a sukně Anny Šťastné. Dále bylo biologickým zkoumáním zjištěno, že Hojer má krevní skupinu AM, tedy stejnou, jaká byla zjištěna ze spermatu v těle oběti a ze slin na jejím oděvu.“

– A co nůž?

„Mezi svými věcmi označil Hojer nůž, který použil k rozřezání oděvu zavražděné ženy. Byl to takzvaný štěpařský neboli vysekávací nůž se zahnutou, bezvadně nabroušenou čepelí. Znalci z oboru mechanoskopie vyjádřili souhlas, že právě tímto

zahradnickým nožem bylo možno rozříznout šaty oběti už popsáním způsobem.

Jako většina sadistů měl i Hojer k nožům zvláštní vztah. Rád se chlubil: *Já umím brousit nože! Za půl roku přebrousím čepel, že je užší než původně!* Naučil mě taky, jak se pozná, že je nůž dobře nabroušený – ostří se prý musí k přiloženému prstu doslova nalepít.“

– Řekněme to ještě jednou: vyšetřování vraždy paní Šťastné spělo ke zdárnému konci. Jenomže...

„Správně. *Jenomže...* To jsme si říkali i my. Z Hojerovy výpovědi i z dalších okolností bylo zřejmé, že motolská

vražda byla spáchána neobyčejně chladnokrevně a téměř dokonale. Zkušenosti mi napovídaly, že není pravděpodobné, aby pachatel dokázal něco takového hned napoprvé. Ze závažných trestných deliktů musí mít Hojer za sebou víc...

Proto jsme se po prvním výslechu rozešli s tím, že se Hojer zamyslí, zda skutečně uvedl vše, čeho se dopustil. Řekl jsem, ať to napíše na papír.“

– Kolik času dostal Hojer na rozmyšlenou?

„Týden. Řádově asi týden.“

– Kde vlastně výslechy probíhaly?

„Všechny na stejném místě. Na tehdejší městské správě Veřejné bezpečnosti v Konviktské ulici. Leží v centru Prahy a s mnohem známější Bartolomějskou ulicí rovnoběžně sousedí.“

– Takže: když jste se s Hojerem setkali znovu...

„Měl na papírku sepsaný seznam čtrnácti případů s přibližně určeným datem a místem, kde k činu došlo. Převážně se jednalo o exhibicionismus, tedy o obnažování pohlavního údu před ženami na veřejnosti. Zapsáno bylo i několik pokusů o znásilnění. Jeden řádek se ale z těchto relativních prkotin vymyká.“

K údajům *prosinec 1980 / Brno / znásilnění* přimáloval Hojer jednoduchý křížek. Taky vysvětlení této malůvky bylo z jeho strany prosté: *Ta holka mi tenkrát zůstala pod rukama.*“

– Zajímavý eufemismus pro vraždu, jen co je pravda.

„Každopádně jsem z Hojerovy strany vycítil, že se mu do podrobností moc nechce. Že se mu některé detaily nebudou vysvětlovat snadno... Pouze upřesnil, že místem činu měl být nějaký park.“

Následoval můj telefonický dotaz do Brna, ale odpověď byla negativní. V Brně nebyla vražda podobného charakteru ve zmíněné době evidována, došlo jen k neobjasněné loupežné vraždě starší ženy v jejím bytě. Mezitím si ale Hojer uvědomil, že se spletl zhruba o měsíc. Že do Brna zajel teprve po

svém propuštění ze základní vojenské služby dne 28. prosince 1980, tedy až v lednu 1981.

Tentokrát byla reakce brněnských kolegů kladná. 31. ledna 1981 byla v parčíku poblíž Jílové ulice nalezena zavražděna dvacetiletá Ivana Mátlová. Pachatel vraždy, spáchané mimořádně brutálním způsobem, nebyl dosud znám... Takže jsem začal za přítomnosti obhájce s neprodleným Hojerovým výslechem k této vraždě.“

– Nebyl to risk, neseznámit se nejdřív se spisem a dokumentací?

„To bylo přesně opačně! Já se bál číst spis předem, přímo jsem to odmítal. Nechtěl jsem, aby mě něco třeba jen podvědomě ovlivnilo. Abych Hojerovi, byť neúmyslně, nedával otázky podmíněné studiem spisu. Abych ho někam netlačil... Hojer byl k brněnskému případu vyslýchán dokonce několikrát. Teprve pak jsem se začal se spisem seznamovat.

Podobně jsem postupoval i u dalších Hojerových vražd, o kterých bude ještě řeč. V zájmu přesnosti: O vraždě Ivany Mátlové a Ivony Špringlové jsem něco málo věděl. Byly to případy obecně známé, jež proběhly i sdělovacími prostředky. Zejména k případu Špringlová byly natočeny a v exponovaných časech odvysílány pátrací relace v televizi. O vraždě Evy Rohlenové či o nálezů těla na ružínské přehradě jsem neměl znalost ani z doslechu.“

ČÁST DRUHÁ: DLOUHÁ NENÁVIST

V noci z pátku 30. na sobotu 31. ledna 1981 se v jihomoravské metropoli konají hned tři plesy. Střed města je doslova zaplaven róbami a motýlky. V restauraci Hvězda pořádá svůj ples brněnská zoologická zahrada.

Mezi tancechtivými je i nadmíru půvabná Ivana, dcera populárního umělce, tedy dívka z místní smetánky. Ivana přišla na ples s kamarádkou Annou. O tanečnický ani o dvornou společnost nouzi nemají, několikrát se jim dostane i nabídky k pokračování společné zábavy po skončení plesu.

V tu chvíli už bloumá po brněnských ulicích muž, který je ve svých myšlenkách spíš podobný přízraku než člověku. Je zatím jen bezvýznamným zrnkem dění, ale tma, vzdáleně doléhající hudba a klapot ženských podpatků dá brzo vzkličít svědivým myšlenkám, kterých se nelze zbavit. Pokud by o to vytáhlý mladík s výrazným nosem vůbec stál.

Krátce před třetí hodinou ráno opouštějí dívky restauraci Hvězda samy. Jedou tramvají na zastávku, kde se nejen jejich cesty, ale především osudy dělí. Ještě před rozchodem si domluví program na sobotní odpoledne a večer, jako nejvhodnější se jeví diskotéka. Spokojený, tak trochu spiklenecký smích nad tím, jak se ples vydařil. Život umí být krásný!

Krátké zamávání, tramvaj odjíždí. Od té chvíle už Ivanu nikdo živou neviděl.

S výjimkou vraha.

Mrtvé, obnažené a mimořádným způsobem zohavené ženské tělo našel ležet na sněhu v parčíku poblíž Jílové ulice náhodný ranní chodec. Doklady mrtvé jsou v nedaleko ležící kabelce, nechybí peněženka, ani šperky, hodinky na ruce oběti ukazují adekvátní čas. Příčinou smrti je s největší pravděpodobností uškrcení, možné je i rdoušení. Ohledávající lékař dále napočítá takřka 40 bodných ran povrchního charakteru po celém těle.

A co je mimořádně šokující – pachatel odřízl mrtvé ženě prsy a genitál!

Takovou vraždu lze přirovnat k těžkému kameni, vrženému proti stojaté vodě rybníka. Ozve se silné žblunknutí, voda kámen bezpečně pozře, ale od místa dopadu se po hladině rychle rozletí kruhy, další a další...

Zvěst o nenormální vraždě útočí na psychiku lidí zdravých, natož těch, kteří to nemají v hlavě zcela v pořádku.

K první zajímavé peripetii došlo asi měsíc po vraždě, kdy se na brněnské vysokoškolské koleji podřezal 21letý student. V arabsky psaném dopise rodičům na rozloučenou se přiznal k vraždě Ivany Mátlové: „Zabil jsem tuto dívku z důvodu, který je ukryt v mé osobnosti, a já ho neznám. Avšak domnívám se, že jsem ponížným vrahem...“

Lékařům se nakonec podařilo studenta zachránit. Kriminalistům mladík řekl, že nikoho nezabil a také vysvětlil, proč se pokusil o sebevraždu. Jordánská komunistická strana ho totiž vybrala ke studiu, on prospěchově selhal hned v prvním ročníku a styděl se vrátit domů. Předpokládal, že když uvede jako důvod svého činu dívčino násilné usmrcení, rodiče a společnost ho jako vraha zavrhnou – a jeho studijním fiaskem se v podstatě už nikdo nebude zabývat.

Jak ze spisu, především jeho operativní části vyplývá, naskytli se i další *zajímaví* podezřelí.

K vraždě Ivany Mátlové se zpětně doznal 23letý muž z Prostějovska, umístěný od dubna 1981 ve vyšetřovací vazbě pro vraždu své babičky, kterou ubodal dvaceti ranami nožem. Před činem si na hlavu navlékl červenou teplákovou bundu jako kápi, prý aby ho příbuzná nepoznala, po vraždě vzal jiný kuchyňský nůž, který vložil oběti do bodného kanálu na břicho.

Doznáním k dalšímu zločinu, tentokrát mladé ženy, si chtěl nejspíš zpestřit vazební nudu, ale měl smůlu. Jeho výpověď byla příliš obecná, řadu detailů neznal, vymýšlel si a ještě špatně... Nakonec svoje přiznání odvolal, chvílemi si musel připadat až trapně.

Podezřelým se stal i jistý pacient psychiatrické léčebny. Během krátkodobého útěku měl se svou manželkou v parku nedaleko nemocnice spontánní sexuální styk. Po jeho úspěšném završení uchopil partnerku za přirození a roztouženě řekl: „Nejradši

Rekonstrukce vraždy, která se odehrála na WC jedoucího vlaku

bych ti ji vyříznul a nasadil si ji na šulína. To by se mně hrozně líbilo!“ Dotyčný pán to nepochybně myslel upřímně, nicméně kriminalistická prověrka ho jako možného vraha Ivany Mátlové brzy vyloučila.

S ohledem na neobvyklý způsob deviantního jednání pachatele navázali vyšetřovatelé úzkou spoluprací s odborníky z oboru psychiatrie a sexuologie. Ti sestavili sedmistránkový vrahův profil, jinými slovy pravděpodobnou charakteristiku neznámého pachatele z hlediska zmíněných lékařských odvětví. Posudky expertů, přes nespornou zajímavost, jsou příliš obsírné, abychom je mohli citovat kompletně.

Každopádně znalci hodnotili pachatele jako **sexuálního devianta**, sadistu nejnebezpečnějšího nekrosadistického typu, který dosahuje nejúplnějšího sexuálního uspokojení vraždou obětí. Je vyloučeno, aby taková těžká pohlavní deviace nebyla spojena s psychopatií, aby se pachatel neodlišoval od běžného průměru vlastnostmi a chováním. Například nápadnou uzavřeností, podivínskostí, citovým chladem, malou schopností navazovat vztah se ženami, což se může projevat jak plachostí, tak hrubými a cynickými postoji.

Spáchaný čin má podle expertů **typický sadistický charakter** daný několika prvky:

1) Rdoušení nebo ucpávání dýchacích cest oběti, a to velmi pravděpodobně (dle soudních lékařů) zaklesnutím krku oběti do ohbí pachatelova lokte při napadení zezadu.

2) Brutální servání oděvu, v tomto případě spíš s použitím nože než ruky.

3) Zasazení velkého počtu neúčelných bodných ran po celém těle oběti, z nichž většina měla jen nepatrnou hloubku, což ukazuje na „zálibné“ bodání pro potěšení z devastace a destrukce sexuálního objektu.

4) Odřezání vybraných partií těla představujících erotogenní, sexuální oblasti symbolizující ženu.

5) Typická „odevzdaná“ poloha mrtvoly s expozicí obnaženého genitálu.

6) Odnesení odřezaných tkání k dalším manipulacím.

Pokud by nešlo o čin sadistického psychopatického vraha, připadá v úvahu **psychotik schizofrenního a paranoidního okruhu**, ještě méně pravděpodobný je člověk z okruhu **psychózy, těžších oligofrenií, demenci**, stejně jako možnost pachatele s **poruchou vědomí** (mráкотný stav při patickém efektu, patické opilosti či epilepsii).

V závěru znalci vyslovili názor, že pachatel oběť neznal, bude ve věku 18–35 let, má štíhlou, svalnatou postavu, pochází nejspíš z okruhu manuálních pracovníků bez vyučení a jeho jméno se pravděpodobně nachází v policejní, soudní nebo psychiatrické evidenci.

– Bylo již řečeno, že sám Hojer doznal, že nikdy nedosáhl pohlavního styku se ženou dobrovolně. Z pozdějšího průběhu vyšetřování vyplynuly dva zajímavé a příznačné momenty z Hojerala sexuálního života.

Markovič: „Narážíte nejspíš na onen mejdan v Hojerově bytě. Kamarádům, kteří ho víc poznali, nemohlo uniknout, že přes vulgární a přezíravé poznámky na adresu ženského pokolení je Láďa ve styku s možnými erotickými objekty zcela bezradný a neschopný. Takže přemluvili jakousi povolnější děvku, aby se na zmíněném mejdanu věnovala hostitelům s maximální péčí.

Slečna skutečně odtáhla Láďu do pokoje, a když jednoznačně svádění mělo dostupit k nezvratnému bodu vývoje, Hojer psychicky doslova zkolaboval. Odešel z místnosti a rozzuřeně za sebou prásknul

dověřmi, až se vysypalo sklo.

Tuhle situaci hodnotím jako zásadní moment v chování sadisty, který nahou, povolnou až aktivní ženu jako sexuální objekt odmítá doslova s odporem... Pohlavní styk s takovou partnerkou je pro něj něco nepředstavitelného a neproveditelného!“

– Existuje přece také tragikomická historka Hojerových námluv prostřednictvím seznamovací agentury.

„Nebyl to ovšem Hojer, kdo si inzerát podal. On pouze na inzerát *Kontaktu* – kamarádi mu pomohli obsah dopisu stylizovat – odpověděl a přišel na domluvenou schůzku. Šlo nepochybně o tristní okamžik. Už při spatření nevábneho, ošuntělého a nepříliš čistého mladíka se dotyčná zhrozila. Její největší starostí prý bylo, aby ji někdo ze známých s tímhle *amantem* ani okem nezahlédl. Schůzka totiž probíhala na relativně živém místě, poblíž tehdejšího autobusového nádraží na Pankráci. Proto po pár minutách udělala obskurnímu namlouvání rázný konec.“

– A co Hojer?

„Ten prý skoro ani nepromluvil, spíš se jen přihloupě usmíval. Rychlý konec schůzky vzal klidně, nějaké přemlouvání by ani nebylo v jeho stylu.“

Nechme stranou ne nezajímavou otázku, co asi vdavekchtivé slečně Jindře muselo prolétnout hlavou, když se později dozvěděla, jaká byla skutečná lidská podoba onoho nepovedeného a nemluvného nápadníka...

Věnujme se spíš úvahám Ládi Hojera. Tohle mrzácké rande odbyl rozpačitým usmíváním. Současně se však musel utvrdit v jednom – v nenávisti vůči nedosažitelnému.

Skutečně ale nedosažitelnému?

Vždyť on dokáže získat jakoukoli, byť sebezpečnější ženskou jedním, a to zcela přesvědčivým způsobem...

A když se bojí, když zoufale škemrají, když marně bojují o život, to už nejsou tak suverénní a sebejistí! V takových chvílích je pánem situace on!

– Lišila se Hojerova výpověď k vraždě Ivany Mátlové od objektivně zjištěných poznatků?

Markovič: „V podstatě nelišila. Už při vyšetřování vraždy Anny Šťastné se ukázalo to, co bylo v celém případě určitým fenoménem – oč byl Hojerův verbální projev horší chudou slovní vybaveností, o to lepší, překvapivě lepší, byla jeho topografická paměť a paměťové vjemy. Zcela přesvědčivým způsobem se to projevilo například při rekonstrukci tzv. ružínské vraždy.“

Mrtvá žena z Ružína dodnes nemá jméno

– Mimochodem, kolik byl Hojerův inteligenční kvocient?

„Nic moc. Osmdesát osm, tedy těsně při dolní hranici běžného IQ. Ještě k jeho paměti: V případě vraždy Ivany Mátlové nám Hojer několikrát popsal a do vlastnoručně nakresleného plánu místa činu nakreslil jakýsi betonový objekt v parku – buď betonovou sochu, kašnu nebo něco podobného, co ve tmě v průběhu činu vnímal. Z hlediska psychologie výslechu je to zajímavost. Ve skutečnosti se totiž jednalo o betonové dlaždice složené zhruba do výše jednoho metru.“

– Tedy žádné vytáčky, žádné vylepšování výpovědi?

„Hojer řekl, že u nějakého parku potkal dívku v kožichu. Pozval ji do nočního podniky, ale ona odmítla. Násilím ji přinutil, aby si sedla na lavičku a začal ji osahávat. Asi po pěti minutách se dívka zvedla a chtěla odejít.“

Hojer ji snadno po několika metrech dohonil, strhl k zemi a když začala křičet, ucpal jí ústa. Nožem na ní rozřízl šaty, pokusil se ji znásilnit, potom ji zardousil... Asi po pěti minutách přestala dívka jevit známky života. Rozhlédl se kolem. Byl sám, neslyšel ani neviděl nic znepokojujícího. Tak vytáhl nůž s ostřím dlouhým asi dvanáct centimetrů a začal bodat a řezat tělo pod sebou.

V průběhu dalších výslechů k této vraždě odvolal Hojer původně uváděnou návštěvu vinárny, kde se měl před činem notně posilnit alkoholem. Změnil i údaje, týkající se odříznutých částí těla oběti, včetně toho, co se s nimi stalo. Řekl, že není pravda, že by igelitovou tašku hodil ze silnice do řeky. Ve skutečnosti si kusy těla oběti odvezl z místa činu domů.

– A co bylo dál?

„Samozřejmě, že jsem se na to zeptal... *Mám strach říct pravdu*, odpověděl mi Hojer. Dal si hlavu do dlaní a dlouho přemýšlel. Promluvil až po několika minutách.“

A to už jsou prvky děsivého snu!

Před takovým hororem bledne i slavné MLČENÍ

JEHŇÁTEK s lidojedem doktorem Hanibalem Lecterem.

Literární či filmová aureola svým způsobem nadpozemské, téměř anticky vznešené Hanibalovy krutosti a zvrácenosti dostává obměnu ve skřípavé perokresbě těch nejspodnějších pater, do kterých může klesnout nemocná lidská duše...

Jen si představte tu scénu z nočního vlaku Brno-Praha, jak se v kupé nad klimbajícím mladíkem natrásá v rytmu jízdy igelitová taška s věcmi!

„Vezl jsem to domů, abych to mohl prozkoumat.“

Jsou údaje, kdy tuhnou rysy i ostříleným profesionálům. Nuže: tašku s obsahem uložil Hojer doma do ledničky. Přirození oholil holicím strojkem, na odříznutých orgánech se sexuálně ukájel tím způsobem, že genitál mrtvé navlékl na vlastní pohlavní úd a přitom ohmatával prsy položené před sebou na prkýnku. Mezitím onanoval a snažil se vybavit si dojmy z průběhu brněnské vraždy...

Asi po týdně všechno uvařil ve slané vodě a část snědl. „Byl jsem na to zvědavěj.“ Jídlo si zpestřil francouzskou hořčicí – „Já jí říkám ďábelská, protože pálí víc než kremžská.“ – a křenem, ale stejně mu prý nechutnalo. Nakonec vyhodil i hrnec, v němž maso vařil.

„Stálo mně to v době, kdy jsem ji uviděl, i v době, kdy jsem ji chytil pod krkem. Nepamatuji se, kdy mně to kleslo. Ve chvíli, kdy jsem ji řezal, tak mně to stálo pořád. I doma, když jsem to zkoumal, tak mně to stálo, to vím určitě,“ vypověděl Hojer během výslechu.

Evidentně se mu po tomto doznání ulevilo, měl to takzvaně za sebou a stal se hovornějším:

„Proč jsem původně tvrdil, že jsem ty věci hodil

do vody? Nechtěl jsem říct pravdu, že jsem je sežral. Abyste se po mně neřivali jako po hladovým tygrovi. Abyste si o mně nemysleli, že jsem blázen nebo lidožrout.“

Na vyšetřovatelovu otázku *Co si o sobě myslíte?* Hojer odpověděl: „No, kopí mám nahoru, a je to v prdeli. Nemůžu se ovládnout, mozek mně nefunguje.“

– Podezření, že toho má Hojer na svědomí mnohem víc, nepochybně po brněnském případu ještě zesílilo?

Markovič: „Ano. Situace se proto opakovala – Hojer dostal papírek a čas na rozmyšlenou. Čekal jsem kladný výsledek. Přesto nemohu říci, že bych nebyl překvapený, když se při našem dalším setkání doznal k vraždě Ivony Špringlové – samozřejmě aniž by tuto oběť znal jménem – v nočním vlaku z Prahy do Děčína.

Jednu kozačku zavražděné ženy vyhodil vrah okýnkem ven. Našla se poblíž železniční stanice Lovosice, kterou rychlík jenom projížděl. Pomocí jízdního řádu šlo tedy vydedukovat, že ke zločinu došlo mezi stanicemi Roudnice a Ústí nad Labem přibližně v časovém rozmezí 3.35 až 4.19 hod.

Písemné Hojerovo doznání je dopis o čtyřech stránkách, má nadpis *DĚČÍN* a je datováno 23. června 1982. Mám ho před sebou, v jeho úvodu stojí: *Přemýšlel jsem o své trestné činnosti a rozhodl jsem se, že se přiznám k ještě jedné ženě, která zůstala tuhá. Tím myslím, že jsem ji znásilnil a pak jsem jí ubral kyslík. Jinak to znamená, že jsem ji uskrtil.“*

– **Pachatel byl tedy znám skoro osmadvacet měsíců od nápadu vraždy. Severočestí kriminalisté dodnes vzpomínají na drinu s tímto případem spojenou...**

„Není divu.

A všechno vlastně bez finálního úspěchu! Přitom těch slibných motivů, těch slibných tipů na pachatele! Uvedu zase jen několik příkladů.

Operativci zjistili, že inkriminovaný den se v době odjezdu rychlíku potuloval po železničním nádraží Praha-střed pacient jihlavské psychiatrické léčebny, toho času na útěku. Svou předchozí násilnou trestnou činnost komentoval takřka způsob-

Vyšetřovací pokus začal na bývalém nádraží v Margecanech

ně: *Škrtil jsem dvě slečny a vyhrožoval jim smrtí.* Ale nakonec bylo dost důkazů, že tento dvacetiletý psychopat z Tábora do ústeckého rychlíku nenastoupil, že zůstal v Praze.

Jeden čas zase narůstalo podezření vůči 55letému železničáři, který v osudném rychlíku R 770 služebně cestoval z Prahy do Kralup a zhruba na dvacet minut se bez vysvětlení vzdálil od svých kolegů. Některé jeho poznámky před známými svědčily o strachu z pátrání kriminální služby: *Je lepší mít ujetou nohu než kriminálku na krku.*

Nepochybně věděl o čem mluví, měl už za sebou dva delikty spojené s pohlavním zneužíváním nezletilých chlapců v letech 1958 až 1959. Z novin si vystříhl článek o vraždě v děčínském rychlíku. Do vozového výkazu napsal *Nevím, co dál* – a 1. března 1980 skočil v 5.45 hod. poblíž Votic pod vlak!

Pak se zas těšil policejnímu zájmu 37letý vzdálený příbuzný oběti, občan z Prahy. Přestože zavražděnou už řadu let neviděl, podle zprávy pracovníků kriminální služby – kteří byli 19. února 1980 v utajení přítomni pohřbu v síni motolského krematoria a dokonce pořídili několik snímků pozůstalých – reagoval při pohledu na rakev s vystavenými ostatky, jakož i na celý průběh obřadu až s nepřiměřeným zármutkem.

Jako svědek byl tento člověk vyslýchán 3. dubna 1980. Vypověděl, že Ivonu znal ještě jako dívku, nejčastěji se setkávali na Strakonicku, kde oba měli příbuzné. Právě tam se viděli naposledy před osmi lety, na taneční zábavě... Pohled na otevřenou rakev s mrtvou dívkou ho zdrtil, ještě několik dní po pohřbu se mu o tom zdálo.

Pro dobu vraždy měl alibi – jeho manželka vypověděla, že byl osudnou noc doma. Jistě, takových alibi jsme už slyšeli... A pak, 12. června 1980 spáchal tento pán v bytě sebevraždu oběšením, když využil manželčiny nepřítomnosti! Motiv činu se dodnes nepodařilo objasnit. Co si o tom pomyslet?

Každopádně vyšetřování probíhalo s důkladným nasazením. Doslova mravenčí pílí se podařilo vyslechnout nejen personál zmíněného rychlíku, ale taky 46 ztotožněných cestujících z předpokládaného počtu 47 pasažérů.“

– Ten čtyřicátý sedmý byl...?

„Hojer! Vědělo se, že ve vlaku cestoval voják základní služby, který se ani na opakovanou výzvu nepřihlásil. A právě to byl Hojer!

Jeden z cestujících ho dokonce viděl, jak ve stanici Ústí nad Labem utíká – těsně poté, co přijel děčínský rychlík z Prahy – podchodem z nástupiště. Hojer tenkrát ve vojenském skutečně byl a cestoval v rámci tzv. opuštěáku. Při jedné ze svých výpovědí si na onoho svědka z podchodu, shodou okolností taky vojáka základní služby, vzpomněl a věrohodně ho popsal.“

Najde se jistě dost pamětníků, kteří si vybaví mimořádnou pátrací relaci Federální kriminální

ústředny. Vemlouvavý hlas majora Kučery provázel fotografii dlouhovlásky, která se už takhle nikdy neusměje...

Studující medicíny Ivona Špringlová složila v pátek 8. února 1980 ve škole jednu z nejobtížnějších zkoušek předposledního semestru. Také další průběh posledních hodin jejího života měl zprvu sympatickou tvář. S manželem, důstojníkem ve výkonu základní vojenské služby byla na plesu v hotelu International.

Po skončení plesu ji manžel doprovodil k nočnímu vlaku do Děčína s odjezdem v 02.30 hod. Mladá dvojice neměla vlastní byt, Ivona přebývala buď na koleji Kajetánka, nebo jezdila do Děčína k rodičům, vlastně pořád ještě domů.

Muž s hodností poručíka – už v šest hodin ráno ho čekají povinnosti u vojenského útvaru v Horních Přecháplech – vstoupil se svou manželkou do čtvrtého vagonu za lokomotivou, do třetího kupé. Ve voze zůstal asi pět minut, pak vyšel na peron a do odjezdu hovořil se ženou přes okno. Celou dobu nikdo do kupé nepřistoupil. Když se dal vlak do pohybu, seděla Ivona Špringlová pořád sama.

Vlak přijel do Děčína takřka přesně, krátce po páté ranní. V osm hodin už pracovala v odstaveném vlaku úklidová četa ČSD. Na WC našla jedna z uklízeček mrtvolu mladé ženy. Jako příčinu smrti určila soudní pitva udušení z uškrcení. Škrtidlo – bílá šála, patřící oběti – bylo utazeno rychle a překvapivě, oběť se prakticky nezmohla na obranu. Stav šatstva svědčil o sexuálnímu útoku.

– Jak vypovídal k tomuto případu sám pachatel?

Markovič: „Už víme, že Hojer měl opuštěák. Z Liptovského Mikuláše přijel v pátek 8. února do Prahy. Den strávil doma a pak ho napadlo, že pojedje za kamarádem do Děčína. Tohle město mělo v jeho vzpomínkách zvláštní příchut'. Spáchal tu svou první vraždu, takže se osobně domnívám, že Hojer ve skutečnosti nalhával sám sobě. Ve skutečnosti chtěl vyrazit *na lov* a jízda do severních Čech byla vhodným prostředkem.“

V sobotu brzy ráno nasedl do děčínského rychlíku. Při nastupování ho zaujala mladá žena s dlouhými vlasy a *slušnou kostrou*. Později procházel z vagonu do vagonu, hledal, kde je nejmíň lidí, a dívku znovu uviděl, jak sedí v kupé a čte knížku. Zůstal na chodbičce, aby měl o ní přehled. Asi po půl hodině jízdy šla mladá žena chodbičkou, těsně kolem Hojera, otočeného v tu chvíli zády. Mířila ke kabince WC.

Hojer se pohlavně vzrušil a jak říká, *dostal na ni chuť*. Postavil se před dveře záchodu, chvíli čekal a pak pomocí klíče FAB úspěšně manipuloval tak, že kolečko západky se z polohy *OBSAZENO* otočilo do polohy *VOLNO*. Ženu uvnitř napadl, uvázal jí její vlastní šálu na dva uzly zezadu kolem krku a utáhl. Na již bezvládném těle se pokusil o soulož, nakonec dosáhl vyvrcholení masturbací.

Chvilé s pětinasobným vrahem určitě nebyly pro figurantku jednoduché

V kabině WC se zdržel asi dvacet minut. O směru jeho odchodu nasvědčuje nález jedné z náušnic oběti v drážce podlahy před přechodovým můstkem mezi vagony. Ve stanici Ústí nad Labem Hojer vystoupil a asi po dvou hodinách čekání se vrátil vlakem do Prahy.

– Co prokázaly expertizy?

„Cenný byl především posudek z oboru mechanoskopie. Potvrdil manipulaci se zámkem kabiny WC nějakým ostrým předmětem, pravděpodobně mosazným klíčem. Vše se pak shodovalo s tím, co předvedl Hojer při rekonstrukci – západku dveří otevřel během šesti vteřin!“

– Registroval někdo z cestujících ve vlaku Hojera?

„V podstatě nikdo, až na onoho vojáka na ústecském nádraží. Tohle se Hojerovi povedlo dokonale... Nic k němu neuvedla ani průvodčí Tomášková, která si ještě z Prahy pamatovala, jak manžel Špringl odchází od odjíždějícího vlaku a kde přesně Ivona Špringlová, coby majitelka polovičního lístku do Děčína, seděla. Od stanice Kralupy nad Vltavou už

průvodčí Tomášková údajně mladou ženu neviděla.“

– Fotografie z této rekonstrukce zachycují Hojera ve vojenské uniformě...

„Šlo nám o maximální autentičnost. Po dohodě s ministerstvem dopravy jsme měli k dispozici vlakovou soupravu, která byla přesně seřazena jako souprava rychlíku R 770 a byl použit stejný druh jednotlivých vagonů. Jistě, Hojerovo oblečení byl už jen zdánlivý detail, ale nechtěl jsem nic podceňovat.“

– Kdy a kde všude Hojer sloužil jako voják základní služby?

„Vojančil od ledna 1979 do prosince 1980. Narukoval do Brna, kde strávil příjmač. Je zajímavé, že po převelení rotu do Vyškova pomáhal stěhovat svého velitele, který původně bydlel poblíž místa vraždy Ivany Mátlové. Hojer uvedl, že se mu velitelova manželka moc líbila, taky prý hlídal jejich děti. Z Vyškova byl převelen do Lipovského Mikuláše. Během dovolené v průběhu druhého ročníku vojenské služby pak Hojer spáchal další vraždu.“

– Než se začneme věnovat ružinskému případu, je na místě ještě několik otázek. Cím to, že Hojer vypovídal tak pravdivě? Skutečně nikdy nezalhal?

„Snad jen v detailech. Spíš si občas potpěl na takové ty, jak já říkám, *zamlžovačky*: *Já už se nepamatuju, já si snad vzpomenu...* My měli někdy až opačné obavy. Aby si totiž Hojer nezačal vymýšlet. Aby se nepřiznával k něčemu, co četl někde v novinách. Nebo zaslechl mezi obviněnými ve vazbě.“

– A čím si tuto pravdomluvnost, přímo spontánní Hojerovu otevřenost vysvětlujete?

„Když se s někým intenzivně stýkáte dva roky, musíte spolu navázat nějaký vztah. Mám takové pracovní krédo. Nebo zásadu, chcete-li. Totiž, že obviněný musí vědět a cítit, že s ním hraju fér, na rovinu. Vyplácí se to. Jenomže...“

– Ano??? Dokončete, prosím.

„Když obviněný věří vyšetřovateli absolutně, je to někdy hrůza. Hojer si mě totiž vybral jako náhradní rodinu. Proto mi tak věřil, proto to byla taková hrůza.“

– Hojer si vás vybral jako rodinu?

„Jistě. Jak už jsem naznačil, dva roky jsou dlouhá doba na navázání vztahu. Ten náš nevznikl v určitém klíčovém okamžiku, ale vývojem... Je to nepochybně paradoxní konstatování, ale zřejmě s nikým si ve svém životě Hojer nepovídal jako se mnou. Asi nikdo se o něj nezajímal tak jako já! Nejspíš proto ke mně navázal až synovský vztah.“

Musím vysvětlit, že Hojerovi rodiče zemřeli, když byl Láďa ještě velice mladý. Otec zesnul na zhoubný nádor v roce 1969 ve věku pouhých dvaadvaceti

let, matka, která se později vdala, zemřela v roce 1979 jako sedmačtyřicetiletá, opět na rakovinu. Především na mámu byl Láďa silně citově vázaný.

Nevlastní otec se později oženil a odstěhoval k nové manželce... Láďa s bratrem Jaroslavem, kluci na prahu dospělosti, zůstali sami v motolském bytě.“

– Jak se Hojerova přichylnost vůči vám projevovala?

„Různě. Když ho naši lidé vozili třeba po Brně, abychom zjistili, jak se ve městě vyzná, stavili se někde na svačině. Láďa toho využil, vyžádal si papír a poslal mi *písemný pozdrav*. Občas projevil i velmi zvláštní druh humo-

ru. Jednou jsme se vraceli autem z rekonstrukce a míjeli jsme dvě stopařky. Hojer povídá: *Zastavte – já ty holky vošukám a zabiju, vy to hned vyšetříte a máte případ v suchu!*

Rád se předváděl, někdy až pubertálním způsobem. Jednou, než jsme začali s obvyklým výsledkem, se mě zeptal: *Umíte zvednout židli za nohu jednou rukou až nad hlavu?* A hned to sám předvedl. Rád v takových chvílích přijímal slova pochvaly.

– Měl tedy sílu v rukou?

„Nesporně ano. Především v prstech. V zaměstnání denodenně nosil těžké tabule skla, to se muselo projevit. Ke rdoušení oběti v děčínském rychlíku nepotřeboval klasický stisk oběma rukama, dokonce ani jedné. Stačilo, aby svíral hrdlo mezi palcem a ukazovákem...“

Ale mám ještě pro ilustraci dvě vzpomínky na Láďovu přichylnost k mé osobě: Když jsme se vraceli z rekonstrukce ružínské vraždy, položil mi v autě hlavu na rameno a usnul. Sledoval to užasle jeho slovenský obhájce a řekl: *Pane majore, kdybych to neviděl na vlastní oči, nebudu tomu nikdy věřit.*

Jindy se stalo, že vykázal z místnosti, kde probíhal výslech, svého stálého obhájce. Zdůvodnil mu to jednou větou: *Tohle já můžu říct jen panu majorovi!*“

– Co to bylo za tajemství?

„Láďa mi pošeptal: *Mně se chce moc čúrat!* Chápete, co to o něm vypovídá? On nepovažoval za intimu, že vyřezával části těla, že si je vařil k jídlu... Zato říct nahlas, že se musí jít vyčurát, to nedokázal.“

– Prý moc nescházelo, abyste pozval Hojera k sobě do bytu?

„To je pravda. Vraceli jsme se z jedné rekonstruk-

Rarita: Vyšetřovatel Markovič sám sobě figurantem!

ce, kolegové mě zavezli domů až před dům. Hojer mi vynesl tašky a já jsem dostal nápad, že je všechny pozvu na kafe. Pozvání by samozřejmě platilo i pro Hojera – sám v autě přece zůstat nemohl.“

– To se vaší manželce asi moc nelíbilo?

„To je jen slabé vyjádření! Ona byla přichystána *uprchnout*, ročního syna už měla v náručí! Ale kolega z kriminálky Tonda Jarolímek řekl, že dneska už toho bylo dost, že si to kafe dají jindy – a Láďu Hojera odvezli rovnou do vazby. Další taková situace se příště už nenaskytla.“

Ružín je vodní nádrž v okrese Košice–vidiek, oblíbené výletní a rekreační místo.

11. října 1981 tu jeden z návštěvníků na lodičce uviděl plavat cosi jako obří pneumatiku. Nebo možná lidské tělo. Zajel proto blíž...

Varianta „B“ byla správně!

Drátem svázaný trup bez hlavy a dlaňových částí rukou patřil kdysi ženě. Mrtvola byla ve značném stupni rozkladu. Nešlo o žádnou koupající se rekreačnicku, mimo jiné měla na sobě bundu s náplety, bluzu, rolák, krimplenové kalhoty a punčocháče. Ve vodě se už musela nacházet delší dobu, čemuž odpovídalo i nenásilné oddělení tkání hrdla a rukou, způsobené tlakem drátu a rozpadání měkkých částí těla. Drát byl ovinut kolem krku, hrudi, podbřišku a nohou.

Znalecký posudek z pitvy hovoří, že způsob svázání připomíná optimální, prostorově nejmenší „transportní“ polohu. Což souhlasilo, Hojer nám to během vyšetřovacího pokusu prakticky předvedl... Na levé ruce zůstaly navlečeny hodinky značky Prim. Odhad doby setrvání těla ve vodě zněl nejméně tři měsíce, maximálně i delší dobu než jeden rok.

Podle zajištěných součástí oděvu oběti – podpr-

senka Triola a polobotky české výroby – bylo pravděpodobné, že mrtvá žena byla čs. státní příslušnicí. Předpoklad jejího stáří zněl 25 až 35 let. Totožnost oběti vraždy nebyla nikdy zjištěna a sotva ještě někdy bude – veškeré porovnávání s tehdy pohřešovanými ženami z celého Československa totiž skončilo neúspěšně. Navíc byl Ružín oblíbeným místem rekreačních chat, stejně jako zaměstnance zdejšího hotelu Sivec. Zjistili, že právě do hotelu v minulosti chodila žena odpovídající věkem i oblečením torzu těla. Žena navštěvovala hotelovou restauraci nepravděpodobně, vždy v pánské společnosti, nikdy se ale v hotelu neubytovala. Podle jedné z číšníček se už v Sivci delší dobu neukázala.

Košičtí kriminalisté vyslechli obyvatele místních rekreačních chat, stejně jako zaměstnance zdejšího hotelu Sivec. Zjistili, že právě do hotelu v minulosti chodila žena odpovídající věkem i oblečením torzu těla. Žena navštěvovala hotelovou restauraci nepravděpodobně, vždy v pánské společnosti, nikdy se ale v hotelu neubytovala. Podle jedné z číšníček se už v Sivci delší dobu neukázala.

– Kdy se Hojer doznal k této vraždě a jakým způsobem?

Markovič: „Koncem listopadu 1982 mi poslal z ruzyňské vazby lístek: *Obracím se na vás ohledně mojí trestné činnosti. Rád bych vám dobrovolně objasnil případy, které jsem dosud neuvedl. Chtěl bych vám říci vše popravdě a nic nezatajovat...*

V rozpětí pouhých tří dnů se Hojer přiznal ke dvěma vraždám, jedna z nich se týkala slovenského Ružína, druhá se stala na severu Čech. Jak říkám, doznání se odehrálo 23. resp. 25. listopadu. Dodnes jsem přesvědčen, že to byl od Hojera jakýsi dárek k Vánocům. On to tak bral, chtěl mi prokázat náklonnost a všechny ty děsivé souvislosti mu nedocházely. Přesně řečeno, při jeho psychickém vybavení mu ani nemohly dojít.

V historii celého případu se jednalo o významnou chvíli a všechno bylo proto slovo od slova zaprotokolováno. Krátce po Hojerově doznání se totiž ozval obhájce. Upozornil svého mandanta, že už přiznal pět vražd, přitom za každou může být odsouzen k smrti. Že další Hojerův osud je tak v rukou znalců a v případě nemožnosti resocializace mu hrozí trest absolutní... Hojer na to odpověděl: *Mně na tom nezáleží.*

– Opět předcházela výslech prostudování spisu?

„Ano. Nechali jsme Hojera, aby popsal celou situaci, jak ke vraždě došlo. Vzhledem k tomu, že uvedl, že ženu svázal drátem kolem rukou a nohou, a rovněž drátem jí přivázal na prsa kámen, nechali jsme ho předvést tento úkon na přítomném figurantovi.“

– **Existuje obecná policejní zkušenost, že se málokdy podaří odhalit pachatele, pokud není známa totožnost oběti. V moderní historii československé kriminalistiky existují snad pouhé tři výjimky potvrzující toto pravidlo:**

Loupežná vražda cizince, snad Itala, která se odehrála v Praze 10–Hostivaři, jinými slovy váš případ, zběžně připomenutý v první kapitole této knihy. Dále kladenská vražda bez motivu, kdy mladý cikán umlátí opilce, a manželka oběti, snad kvůli finančnímu prospěchu, tajila identitu mrtvého. Další vražda bez motivu z Ostravy, kdy dva příliš výbojní mládenci ukopali a ušlapali k smrti slovenského bezdomovce...

Připočteme k nim Ružín. Nicméně – udělalo se pro zjištění této Hojerovy oběti maximum?

„Právě že nikoliv. Musím nerad přiznat, že slovenští kolegové leccos podcenili. Tak třeba ony hodinky Prim, jež se našly na levé ruce mrtvolky... Je známo, že pokud dáte hodinky do opravy, většina hodinářů vyrazí do pláště svou značku. Jenomže v tomhle ohledu se tenkrát na Slovensku nic nezjišťovalo, přesně řečeno, nikoho to nenapadlo. Bylo to vlastně ještě horší: Když jsem se v Košicích začal po hodinkách shánět, ukázalo se, že je vyšetřovatel vyhodil, protože smrděly... Dál už to komentovat nechci a nebudu.“

Během své vojenské dovolené v srpnu 1980 zajel Hojer navštívit jednoho kamaráda (jak jinak ?!) do Košic.

Toulal se bezcílně, vlakem zajel do asi deset kilometrů vzdálených Margecan, odtud se vydal pěšky až k ružínské vodní nádrži. Počasí nebylo valné, termín liduprázdno nepřímou popírala osamělá žena procházející se po břehu.

Scéna děčínské vraždy se znovu odehrála před očima kriminalistů

Hojer se na ni vrhne, trhá z ní šaty i spodní prádlo. Přes značný odpor napadené – „Málem mi tenkrát vyškrábla oči!“ – se mu podaří soulož uskutečnit. Už během násilného pohlavního styku chce Hojer ženu trochu „uklidnit“, a proto jí palci na ohryzku „ubere kyslík“.

Když je po všem, oblékne se, nechá bezvládné tělo ležet a jde se porozhlédnout po okolí. Obhlídka je úspěšná, zpátky se Hojer vrací s potřebně dlouhým kusem drátu.

– A polonahou ženu před svázáním zas oblékne? To je nějak přitažené za vlasy. Vždyť mrtvé tělo neznámé ženy mělo, odhlédneme-li od dlouhodobého působení vody, kalhotky a punčochy v neporušeném stavu, řádně oblečené!

Markovič: „Hojer svou výpověď v tomhle ohledu později upřesnil. Napadením ženy a jejím rdoušením u něj došlo k předčasné ejakulaci. O ženu tím pádem ztratil zájem, potřeboval ji však odstranit.“

Tělo, drát a kámen – tuhle zdánlivě nesourodou trojčlenku vyřeší Hojer ke své spokojenosti. Pak se vysvlékne do trenýrek a trička, vstoupí do vody a tlačí svázanou mrtvolu před sebou do potřebné hloubky.

To, co bylo ještě před hodinou živou a mladou ženou, se pomalu, před pozornýma vrahovýma očima, potápí ke dnu a ztrácí se z dohledu.

Dokonáno jest.

Vlastně ještě ne. Když už je Hojer jednou ve vodě, využije toho a trochu si rekreačně zaplave. Na břehu pak vyždímá spodní prádlo, oblékne si na něj svrchní oděv a vrátí se do Margecan na vlak.

– Rekonstrukce ružínské vraždy prý měla poněkud paradoxní charakter?

Markovič: „Existuje dokumentační fotografie, na které Hojer předvádí, jakým způsobem oběť napadl. Jako figurantka jsem musel asistovat já, což je možná evropská rarita! Vyšetřovatel sám sobě figurantem! Košičtí kolegové se prostě jako kolegové nezachovali a o celý případ nejevili zájem. Ani magnetofon jsem neměl k dispozici.“

– Že by se projevovalo zlé svědomí kvůli oněm ztraceným hodinkám Prim?

„Ani bych neřekl. To nebyl zlý úmysl, spíš praktická neznalost věci. Někdy jsem měl dojem, že nevědí, o čem je řeč... Jinak ovšem proběhla rekonstrukce úspěšně a z hlediska Hojerovy výpovědi pře-

Některé rekonstrukce si Hojer vyloženě užíval

svědčivě. Označené místo souhlasilo s názorem znalce vodních toků.

Jak už jsem se zmiňoval, projevilo Hojer při této rekonstrukci mimořádně dobrou paměť a topografickou orientaci. Předem popsal cestu od margecanského nádraží, mezitím zrušeného, o jehož existenci nikdo z ostatních přítomných nevěděl. Vzpomněl si rovněž a popsal zajímavý skalní útvar s podobou prasečí hlavy, který cestou k nádrži objevil a označil.“

– Výčet Hojerových smrtelných hříchů, alespoň těch podle paragrafu 219, se blíží ke konci. Děčínská vražda Evy Rohlenové... Zase ten Děčín? Jaký k němu měl Hojer vztah?

„Kdo ví? Nejspíš žádný. Jak už víme, v případě vraždy z února 1980 chtěl původně navštívit kamaráda. V listopadu 1978, tedy jako dvacetiletý, se do Děčína vydal, cituji: *Abych poznal krásy naší vlasti*. Zároveň ale taky Hojer dodává: *Chtěl jsem se tam podívat po nějaké ženské*.“

Tento eufemismus znásilnění či vraždy je pro Hojerovo vyjadřování dost typický.

Naše vzpomínání se však věrně odvíjí tak, jak postupovalo vyšetřování a objasňování celého případu. Nesmíme proto zapomenout, že vlastně cestujeme proti proudu času a že ve středu 1. listopadu 1978 odjel Hojer do Děčína ještě stále jako bezúhonná osoba.

Jeho slídění po městě však připomíná zkušenou šelmu na lovu a rukopis páchání vražd, chceme-li modus operandi, nedozná už nikdy zásadní změnu. Ostatně není proč, je to rukopis spolehlivý a úspěšný.

O pět let později se Hojer vyjádřil před psychiatry: „Když bude v obličejí trochu škaredá, to by mně nevadilo, ale musí mít kostru... No, když jsem takovou nesehnal, tak už mi to bylo jedno, jakou drbnu,

jestli dvacítku nebo pětadvacítku, třeba i třicítku, ale musí mít kostru.“

Ale teď je teprve první listopadový večer roku 1978. Na krajinu už padla tma. Dotyčná děčínská čtvrt' je pro mladíka zcela anonymní. Jen na dohled se matně leskne hladina Labe. Poblíž plotu nějaké budovy, snad školy, někdo kráčí...

Eva Rohlenová je společenská a veselá, má ráda pánskou společnost. Ani třetí manželství se jí nevyvedlo, souladu v sexuální oblasti si totiž cení nade vše. Příští měsíc by jí mělo být třicet let. Už se tak nestane.

Rozhodla o tom krátká hádka v kině, kam společně s manželem zavítala na představení filmu JESTLIŽE SE ROZZLOBÍME, BUDEME ZLÍ. Po projekci, v tlačnici na schodech před kinem Kotva, se svému manželovi schválně ztratila. Proč vedly její kroky právě k navigaci Labe, se už nikdy přesně nedozvíme.

Setkání vraha s obětí mělo děsivě krátký průběh. Hojer sáhl kolem procházející ženě na ňadro. Ta se dala na útěk, ale budoucí vrah byl mnohem rychlejší. Stržení ženy na zem. Přenesení bezvládného těla na bezpečnější místo. Strhání oděvu. Nové „ubrání kyslíku“. Soulož s umírající, možná mrtvou.

Takhle si počíná začátečník?

– Můžete shrnout základní údaje k této vraždě?

Markovič: „Místo činu se nacházelo v travnatém prostoru Labské ulice v Děčíně I, na pravém břehu řeky Labe. Od nejbližší domovní zástavby bylo místo nálezu těla vzdáleno 35 metrů. Mrtvola ležela na zádech, v podstatě obnažená.“

Soudní pitva určila jako příčinu udušení ze zardoušení, včetně typického odlomení dlouhých rohů jazyky. Po vyšetření poševního výtěru znalci konstatovali, že nelze prokázat soulož ukončenou ejakulací těsně před smrtí. Oběť ani pachatele – případně nějakého podezřelého člověka – nikdo ze svědků v okolí místa činu v inkriminovanou dobu neviděl. Přesně řečeno, nikoho takového se nepodařilo najít.“

– Rovněž vyšetřování této dlouho neobjasněné vraždy bylo komplikované...

„Jak už je pro tento případ příznačné, nikoliv pro nedostatek podezřelých a jejich možných motivů, ale pro jejich nadbytek a složitost toho, jak je coby možné pachatele vyloučit. Kromě manžela, od kterého se Eva Rohlenová prakticky chystala odejít, tu bylo i několik milenců. Zjištění jejich totožnosti a prověření jejich alibi bylo velmi zdlouhavé a pracné.“

V červenci 1979 byl poblíž místa činu zadržen opilý muž, který podle svědků a protokolu křičel: *Hej, halt, drž hubu, když se mě bojíš, tak sem nechod', vypadni, když se mě bojíš! Evičko, Evo, já jsem nic neudělal, nikomu jsem neublížil!* Byl zadržen a ukázalo se, že jde o 31letého kormidelníka ze severní Moravy, jehož loď často kotvila v Děčíně i několik dní.

Po vystřízlivění doznal, že má opilecká okénka, že je svému okolí nepříjemný, ale jeho agresivita se projevuje jen ve verbální rovině. Nikoho fyzicky nenapadá, zpravidla to bývá on, kdo je bit. Proč křičel jméno oběti? O vraždě se mluvilo v hospodě a řeči o násilné smrti mladé ženy ho dojaly... Jak může vysvětlit krevní skvrnu na bundě? Těžko říct, nejspíš se pořezal při holení... Každopádně muž byl obviněn z vraždy Evy Rohlenové a vzat do vyšetřovací vazby. Kriminalisté zjistili, že 1. listopadu 1978 předal v Mělníku loď a měl volno až do 8. listopadu. Kormidelník tvrdil, že okamžitě odjel domů na Ostravsko, to ale jeho matka i sourozenci rozhodně popřeli...

Nakonec se mužovo alibi prokázalo až v listopadu 1979, kdy při jedné z opakovaných domovních prohlídek našli naši lidé jízdenku z 1. 11. 1978 potvrzující, že kormidelník z Mělníka skutečně odjel domů. Z toho si můžeme vydedukovat, že příbuzní vypovídali úmyslně v jeho neprospěch... Moc rádi ho asi neměli a pobyt ve vězení mu přáli. Za dva roky byl na základě anonymního udání vytypován člověk, který se s obětí intimně stýkal. Anonym ho označil jako vraha, šlo zřejmě o vyřizování osobních účtů... Podezřelý muž potvrdil, že milencem paní Evy skutečně byl, že chtěl vztah ukončit, ale smrt Rohlenové v žádném případě nechtěl.

Také ukázal kriminalistům obdobný anonym, který ho vydíral... Putoval do vazby, ale během osmačtyřiceti hodin bylo jeho alibi prověřeno s kladným výsledkem.“

Vyděračský dopis je přesně takový, jaký známe z detektivních románů nebo filmů:

Pracně vystříhaný z barevných titulků v časopisech, písmenko po písmenku sestavený a nalepený na naprosto anonymní list linkovaného papíru... Pěkná pipláčka tohle vydírání!

Dopis se stal součástí spisu, a proto si ho můžeme přečíst řádek po řádku, tak jak byl sestaven:

M...e!

*Jestli polycajti nevedi že si prcal
Rohlenovou*

JÁ TO VÍM

Když nechceš aby se to

dozvěděli pošli 31. října 1980 v 9. hodin

z pošty v Děčíně 4 balíček a v něm

5 TISIC korun poste restante na heslo

EVA na hlavní poštu v Tepličích

varuju tě když to nepošleš dovi se to

POLYCAJTI !

– Zjistili kriminalisté pisatele dopisu?

Markovič: „Nikoliv. Anonym zůstal anonymem.“

– Zpět k Hojerovi jako ke skutečnému pachateli děčínské vraždy... Exceloval při rekonstrukci opět svou pamětí?

„Přesně tak. K vraždě došlo 1. listopadu 1978, rekonstrukce proběhla 23. března 1983, tedy

s odstupem téměř pěti let. Přesto Hojer ukázal místo napadení – prostor, kde se našly brýle Rohlenové – s rozdílem dvou metrů.

Kdyby jen to! Hojer byl schopen označit všechny změny v okolí, ke kterým mezitím došlo – například terénní navážku či složené potrubí. Označil, kde stála popelnice, do které po činu odhodil kabelku oběti. Vše odpovídalo původnímu ohledání místa činu a jeho okolí.“

Prostor, kde Evu Rohlenovou zavraždil a nechal ležet – od místa napadení vzdálený asi 50 metrů – poznal Hojer téměř přesně. Dokonce si vzpomněl, že se při vysvlékání oběti o něco poškrábal. Fotodokumentace ukázala, že vedle obnaženého stehna oběti trčí větvička ostružiníku!“

ČÁST TŘETÍ: DLOUHÁ CESTA

Motolský hřbitov stojí z jedné strany obklopen zalesněnou strání svažující se směrem k někdejšímu Hojerovu bydlišti. Právě tento hájek měl být častým cílem Hojerových zvláštních procházek. Údajně tu měl spáchat – vycházíme-li z jeho výpovědi – několik znásilnění.

– **Hojer na svých pověstných papírcích přiznal rovných osmnáct znásilnění a pokusů o ně, odsouzen však nebyl ani za jediné.**

Markovič: „To má svou chmurnou logiku. Například k jednomu incidentu došlo necelé dva měsíce před poslední, tzv. motolskou vraždou. 13. srpna 1981 v Praze 3, v prostoru žižkovské Chmelnice, se v ranních hodinách stala obětí sexuálního útoku jednadvacetiletá dívka. Pachatel se vůči ní choval nejen perverzně, ale také velmi surově, když se mu snažila utéci, doslova jí omlátil hlavu o chodník... To, co Hojer uvedl, souhlasilo s první výpovědí poškozené, ale nakonec ho nepoznala při rekognici. Podobně vážla spolupráce v přípravném řízení i v dalších případech. Já to chápu. Já to z lidského hlediska namouduši chápu... Přiznat veřejně, že mě znásilnil někdo jako Hojer, by pro ty dívky možná znamenalo doživotní cejch.“

Dívka J. jako jedna z mála Hojerův brutální útok přežila. Její výpověď je proto vzhledem k možnosti popsat průběh činu a různé projevy deviace velmi cenná:

„Napadl mě na tramvajové zastávce, odvlékl mě do parčíku a tady mě strhnul na zem. Pak mě oběma rukama škrtil. Když jsem se přestala bránit, vysvlékl mě. Neosahával mě, nepokoušel se mě líbat.

Strkal mi mojí ruku do přirození. V jednu chvíli vykřikl: Vraž si ji tam až po loket! Taky mi cpal do přirození kapesník. Neustále mě přiškrcoval, ztrácela jsem chvílemi vědomí.

Rekla jsem mu, že se bojím, že mě zabije. Zeptal se

mě, jestli mám strach. Přisvědčila jsem. Když říkáš, že se bojíš, tak tě zabiju! řekl mi a bylo vidět, že mu to dělá dobře.

Soulož se mu nepodařila, měl špatnou erekci. Nabídl mi cigaretu. Pak řekl: Když kouříš, tak máš možnost si zakouřit! a donutil mě k orálnímu styku. Když jsem se bránila, mlátil mě pěstí, kam to šlo. Když mi tryskala krev z úst, roztíral mi ji po obličeji a do vlasů, dělal to něžně, asi mu to činilo potěšení.

Pak mi řekl, že budeme pokračovat u něho v bytě. Nechal mě obléknout a šli jsme směrem na hlavní ulici. Viděla jsem ve světle pouličních lamp jeho obličej, překvapilo mě, jak je mladý! Vytrhla jsem se mu a snažila jsem se utíkat. Ale dostihl mě, srazil mne k zemi a mlátil mi hlavou o zem. Zrádkyně! Zmije! Svině! křičel na mě.

Křičela jsem bolestí, odněkud se ozvaly hlasy, někdo mi šel na pomoc... Začala jsem utíkat, už mě nepronásledoval, jenom za mnou křičel: Tak vidíš, jak jsi byla pěkná a teď se na sebe podívej, jak seš hnusná!“

Bude užitečné, konfrontovat otřesnou výpověď napadené ženy s názory některých svědků, kteří se v průběhu přípravného řízení – přesně vzato v době, kdy byl Hojer obviněn pouze z vraždy Anny Šťastné – k pachatelově povaze a osobnosti vyjádřili.

Balatka, známý: „Na mě působil jako nenormální. Byl neustále zamlklý, pořád opakoval, že přijede rakev, že přijede dřevěnej spacák... Rád vyřezával lampičky z překližky, to byl jeho největší koníček. Po vraždě v Motole jsem žádnou změnu v jeho chování nepozoroval.“

Balšán, kamarád: „Když jsem se dozvěděl, že Hojer má být vrahem paní Šťastné, nechtěl jsem tomu věřit. Nedokážu si představit Láďu jako vraha... Mně se jevil jako docela bojácný, plachý a uzavřený. Byl to dobrý kluk a kamarád.“

Bína, spoluzaměstnanec: „Byl málomluvný, samotář, někdy vyprávěl vyložené hlouposti. Nikdo ho nebral příliš vážně, dal se lehkou ovlivnit, splnil by i nelogické příkazy. Ženám se podle mě spíš vyhýbal, mnoho o nich nemluvil.“

Garský, známý: „Měli jsme možnost s Balatkou u Hojera přespávat, ale nevyužili jsme toho. Byla tam zima a nepořádek. Týden po vraždě jsme šli pěšinou od tramvaje, u pomníčku viselo parte. Hojer říkal, abysme se šli podívat, že tu byla zavražděná baba. Ví se, kdo to udělal? ptal se Balatka. Hojer se smál, že to udělal on.“

Jaroslav, bratr: „Žádné změny v Láďově chování jsem nepozoroval, o svých problémech nikdy nemluvil. V lednu 1982 mi bratr psal na vojnu a zmínil se o vraždě nějaké ženy v Motole u potoka.“

Jaroslava, nevlastní sestra: „Když byl Láďa opilý, choval se hrubě a násilnický. Slyšela jsem, že ta motolská vražda vyplynula z nějaké pitomé sázky v hospodě. Láďa chtěl tu ženu jenom znásilnit, ale ona se bránila, a tak ji uškrtil.“

Miroslav, nevlastní otec: „Nevěřím, že je Láďa

pachatel, to by ho musel někdo navést. O motolské vraždě mi říkal a dodal, kdyby toho vraha chytil on, že by ho roztrhl.“

Kocková, spolupracovnice: „Hojer si kupoval ke svačině 10 rohlíků a litr mléka. Byl špinavý a smrděl, měl jedny šaty, byl věčně hladový, věčně bez peněz. Mě bral jako matku, nosívala jsem mu občás jídlo. Připadal mi mentálně slabší, jako debil. Když mu vyčítali pozdní příchody, jenom sklopil hlavu a mlčel. O vraždě v Motole mluvil často, vracel se k ní... Říkal, že policajti jsou blbí a na vraha nepřijdou.“

Urban, hospodský: „Pracuju v restauraci Pod Homolkou. Hojera znám, moc toho nikdy nevypil, tak tři, maximálně pět piv, tvrdý alkohol běžně nepil. Krátce po tom, co se stala vražda v Motole, se ale Hojer opil tak, že jsme ho vynášeli nohama napřed.“

Urbanová, hospodská: „Hojer k nám chodil často. Většinou si dal něco k jídlu, vypil tři čtyři piva, postával u nálevního pultu. Sedl si, jen když se sešel s kamarády.“

Vyšetřování vyneslo na světlo nemálo perliček, příznačných, byť zdánlivě nepodstatných historek. Třeba tu o koupající se Hojerově nevlastní sestře. Dívka byla v koupelně, když najednou zhaslo světlo a ve dveřích neuzamčené místnosti se objevila Láďova silueta...

Vyděšená dívka přivolala křikem svou matku – a vlastně se nic nestalo. Taková běžná rodinná lapálie. Právě nevlastní sestra prokázala trefný postřeh, když v souvislosti s Ladislavem Hojerem hovořila o *neproniknutelnosti jeho pocitů*.

– Víme, že Hojer doznával svou trestnou činnost postupně. V únoru 1982 vraždu Anny Šťastné, v březnu Ivany Mátlové, až v červnu Ivony Špringlové a teprve v listopadu 1982, přesně 23. 11. a 25. 11., se doznává k Ružínu a k vraždě Evy Rohlenové. Čím si tuto nepravdivost, tyto dlouhé přestávky vysvětlujete?

Markovič: „Řekl bych, že to chtěl udělat napínavé. Ne, to není přesně řečeno...“

– Snad aby mu ten nimbus tvrdáka a zabijáka vydržel co nejdéle?

„Pochybuju, že až tak daleko by Hojer uvažoval... Teď možná povím hloupost – podle mě si chtěl všechno vychutnat, a tak si to *potěšení* šetřil. To máte stejné jako s faktem, před kolika lidmi se Hojer o své poslední vraždě rozpovídal. Chápejte: Byly to nejsilnější zážitky v jeho jinak fádním, přízemním životě – prostě se z toho musel vykecat! Musel si to ještě jednou užít!“

– Známe váš názor, že kromě prokázaných vražd se Hojer dopustil dalších dvou. Co vás vede k vyslovení této domněnky?

„Budu Hojera citovat: *Řetěz vražd nebyl ukončen*. A pak ještě řekl: *Těch mrtvol vidím daleko víc*. Obě tyto věty mám nahrány na magnetofonové kazetě.“

– Proč jste se tedy tyto případné vraždy nepokusili objasnit také?

„Způsob provedení sice Hojerovi odpovídal, ale

z vyšších míst už existoval silný tlak po objasnění vraždy Evy Rohlenové definitivně skončit. Taky jsem měl strach – už jsme o tom hovořili – že ve snaze prodloužit si vazbu, lépe řečeno prodloužit si život, se Hojer přizná i k činům, které nespáchal a jenom někde zaslechl pár detailů...“

Představte si, že na takovém případě budeme rok dělat, pak zjistíme, že to nebyl on, že si všechno vymyslel – a rázem budou zpochybněny i ty předchozí prokázané vraždy! A ještě něco: Kdyby mi Hojera nepověsili, věřím, že by se dalo i v těch dvou zmíněných případech úspěšně pokračovat.“

– Ještě k rekonstrukcím... V případě Šťastná Hojer prohlásil: V tom Motole bylo moc přebytečnějch lidí. Nesnesu kolem sebe moc lidí.

„Tam jsme se dopustili chyby. Hojer nejdřív klidně ukazoval průběh činu na figurantce, tedy na živé ženě. Když měl ale předvést, jak oběť rdousil, vzrušil se... Museli jsme úkon přerušit. Byla chyba, že jsme včas nezaměnili figurínu za figurantku. Příště jsme už na to pamatovali.“

– Při dalších rekonstrukcích, zejména při znázornění vraždy samotné, měl zas Hojer výpadky... Byl nervózní, třásl se mu ruce, musel se kolikrát posadit a nebyl schopen odpovídat.

„To není nic neobvyklého. Pokud má člověk předvést před skupinkou lidí – a čistě podle pravdy, bez účelového přikrašlování – jak někoho zavraždil, bývá to velký nápor na psychiku. Jakýsi retroprožitek vlastního zločinu, v Hojerově provedení navíc mimořádně odpudivého, provázejí nepříjemné sebe-reflexe.“

Samozřejmě, že v průběhu přípravného řízení proběhlo také zkoumání duševního stavu obviněného. Posudek z odvětví psychiatrie, sexuologie a psychologie vypracovali MUDr. Vladimír Študent, CSc., MUDr. Karel Hynek, MUDr. Pavel Zemek a PhDr. František Krch.

Vyšetření proběhlo v pěti sezeních, dvakrát byl Hojer na EEG, jednou s provokací alkoholu. Zprvu dobrá nálada zkoumaného přešla v popuzenou. Ještě před chvílí se Hojer dobromyslně chlubil, že by špendlíkem otevřel pouta za pět vteřin, teď pouty lomcoval a rozčiloval se, že není pokusný králík.

Součástí posudku je pečlivý Hojerův popis:

„Vysoký 185 cm, váží 70 kg. Vytáhlý, štíhlý, přiměřeně svalnatý, nahrblé držení těla, neohrabané klátivé pohyby. Výrazný úhlový profil, dlouhý nos, řídký knírek, našikmělé úzké oční štěrbin, světlá, nevýrazná barva očí.“

Z dalších poznámek není bez zajímavosti:

„Udává velkou žravost, což potvrzují i vyšetřovatelé. S bratrem si příliš nerozuměli, několikrát připomíná, že bratr měl úspěchy u žen, zato on je na ženské levej jako šavle. Z rodinných příslušníků má nejradši nevlastní sestru.“

Při psychologických testech se Hojer snažil spolupracovat, otázky a instrukce obtížně chápal, často mu musely být opakovány nebo detailně vysvětleny.

V některých případech si je užasle nebo pobaveně opakoval nahlas. Pracoval s velkým zaujetím, snažil se o co nejlepší výkon.

Při rozhovoru o sexu oplýval Hojer nejvulgárnějšími výrazy s nejcyničtějšími výroky: Nepodával žádné morální hodnocení své trestné činnosti, nepředstíral soucit, v některých případech hovořil s uspokojením a pýchou.

I na vyšetřovací oddělení s mnoha defektními pachateli byl personálu nápadný dobrou náladou a absolutní netečností ke spáchaným skutkům. Jinak bez konfliktů, klidný, slušný, trochu hlučnější, osobní hygienu dodržoval.

Znalci upozornili, že **Hojer – analogicky s ostatními sexuálními vrahy – se „na lov“ vydal, tj. vyrazil do vzdáleného místa.** Teprve v posledním případě, potom co se mu podařilo čtyřikrát beztrestně uniknout, zavraždil ženu opodál svého bydliště, a dokonce se činem „vytahoval“ před známými.

Býval objektem pivních žertů, některé osoby přímo odpuzoval, jiné ho tolerovaly, ale nikdo si ho necenil. Ženy ho nepovažovaly za přijatelného partnera. **Způsob jeho násilného a vražedného jednání mu dával pocit sebevědomí, pocit mužnosti a moci, pomáhal mu odreagovat nejen pudové tužby, ale i nahromaděnou agresivitu a hostilitu k ženám.**

Každé takové vyšetření je v podstatě dialogem. Velmi často začínaly Hojerovy odpovědi až stereotypně slovy *Těžko říct...* Pro ilustraci uveďme pár ukázek:

Cítíte k ženám nenávisť?

(po delším přemýšlení) „Necítím.

Co jim máte třeba za zlé?

„V domácnosti nic neudělají, večer lítají po podnicích... Kdyby se ženské mlátily od rána do večera, bylo by to málo.“

Špatně se s nimi seznamujete?

„Kvůli vzhledu mindráky nemám. Ale neumím s nimi promluvit... Něco jim říct. Nevím, jak začít.“

Ale když vám kamarádi sehnali povolnou dívku, tak se vám to taky nelíbilo.

„To nechci. Kdyby mi nějaká ženská řekla *Hochu, pojď si zašoustat, foukni mi ho tam*, asi bych byl jako zkoprnělá myš.“

A řešit to násilím se vám líbí?

„Potřeboval jsem si smočit, tak jsem si smočil, no...“

A co se vám na tom nejvíc líbilo?

„Když jsem je stiskával pod krkem. Některý sebou házely jako kapr na suchu.“

Co vás ještě vzrušuje?

„Stačí, abych viděl pěknou ženskou. Obličej není tak důležitý, vzrušují mě prsa a pěkná postava. Často mívám erekci. A když se ženská začne bránit, je to ještě lepší.“

Která obecně známá žena se vám třeba líbí?

„Veronika Žilková.“

A co konkrétně?

„Je taková mladá. A má kostru... Jako pěknou figuru.“

Proč jste nedokončil pohlavní styk s obětí ve vlaku?

„Tak si to zkuste, na tak malém prostoru a při tom, jak vagon sebou pořád hází!“

Co jste cítil, když jste pojídal části těla obětí?

„Neřekl bych, že to byl pošmak.“

Máte psychické problémy?

„Nejsem žádnéj blázen.“

Trápilo vás, že nemáte partnerku?

„To stojí za hovno.“

Když s Hojerem vyšetřovatel probíral jména a telefonní čísla z jeho notýsku, zajištěného při domovní prohlídce, byl obviněný stále v ráži:

„Alena Sedláková? Nevím, jak jsem přišel k její adrese. Víím, že ta ženská žije. Žije proto, že jsem ji neklátil.“

O nějaký čas později Hojer už slevil ze svého tvrdáckého postoje. V policejním protokolu můžeme najít i takové souvětí:

„Já jsem ty ženy nechtěl zabít. Měly smůlu, že nevydržely, já jsem si chtěl jenom zaklátit. Když se kokot postaví, tak se rozum zastaví. Je mi líto, že se to vůbec stalo. Kdybych si zaklátit normálně, tak se to nemoho stát.“

Samozřejmě, výslechy – i ty nepříjemné – dále prověrky výpovědi nebo rekonstrukce, cokoliv z toho bylo lepší než nuda ve vyšetřovací vazbě. Obviněný Láďa Hojer žil doslova na dluh. Nad varováním svého obhájce mával odmítavě rukama, zdálo se mu, že šibenice je někde v nedohlednu.

Hojer tak trochu připomínal malého školáka na začátku prázdnin, kterému připadá, že dlouhou šňůru dvou měsíců volna nelze nikdy utratit...

– Jak dlouho trvaly Hojerovy prázdniny?

Markovič: „Necelý rok. Seznamování s vyšetřovacím spisem, který měl asi dvacet svazků, začalo v říjnu 1983 a skončilo v březnu 1984. Už 4. 10. 1983 předal Hojer svému obhájci lístek, že se předmětné trestné činnosti nedopustil. Když jsem chtěl o dva dny později na Hojerovi vysvětlení, proč změnil postoj, odpověděl mi, že má strach.“

Jeho věty byly zaprokolovány a pamatuju si je dodnes: *Mám strach ze soudu a hlavně z trestu. Mám strach ze všeho.*

– Dužina našeho vyprávění a vzpomínek míří možná k nepříjemnému jádru: Láďa Hojer. Vyba ví se mi člověk Láďa Hojer, tak jste odpověděl na jednu mou otázku. Co shledáváte lidského na bestii, která kolem sebe rozsávala jenom smrt a bolest? Jak jste mohl být vůči němu přátelivý?

Markovič: „Pro mě byl Láďa Hojer člověk. Nic víc vám k tomu nemůžu povědět.“

– Je to iracionální, je to nonsens, ale stejně to vyslovím... Vy snad máte pocit viny za to, že Hojer skončil tak, jak skončil?

„Mám. Mám. A říkám si v těch chvílích, že byl

odsouzený znalci a soudem. Já osobně bych bral doživotí. Nebo pětadvacet let a potom do konce života ochrannou ústavní léčbu. Jsem proti trestu smrti, a to, že byl Hojer pověšen, můj postoj posiluje.“

– Pětinasobný vrah si podle vás šibenici nezasloužil? Připomínám větu, kterou jste před chvílí vyslovil: *Kdyby mi Hojera nepověsili...*

„Nezasloužil! Abyste pochopil. Já nejsem přehnaný humanista. Jsem proti trestu smrti, ale neuznávám ani měkký model vězeňství. Dlouholetý trest si má pachatel odpykat tvrdou prospěšnou prací, třeba k ní být i donucen. Nikoliv aby deset nebo patnáct let proválek koukáním na televizor či tlacháním se spoluvězni... Podle mě, opakuji, byl Hojer po odpykání trestu doživotní adept na psychiatrickou léčebnu.“

Ano, poslední Hojerovou nadějí mohlo být zkoumání jeho duševního stavu. Jenže...

Znalecké posudky z odvětví psychiatrie, sexuologie a psychologie určily, že **Ladislav Hojer je primitivní psychopat, amorální, asociální osobnost se schizoidními rysy a agresivními tendencemi.** Trestného jednání se dopouštěl při neporušeném vědomí a s rozmyslem znesnadnit svoje odhalení. Byl schoopen své opakované jednání brzdit a korigovat.

Jeho postoj k obětem svědčí o bezcitnosti a brutalitě, o absenci aspoň dodatečného soucitu, výčitek svědomí či lítosti. Trestnou činnost **nelze vysvětlit vrozenou, v dospívání se projevující deviací, ale navyklým, dosažení úspěchu zafixovaným způsobem úchylného pohlavního ukájení, v němž krutost vůči oběti je účelová a prvořadá.**

Vlídni a žoviální pánové v bílých pláštích dokázali Hojera rozpovídat. Pochlubil se i jedním svým sloganem, mottem svého životního názoru:

„Ta, která souloží za peníze, je kurva. Klátí jenom za šlupky, a patří proto pod kytky.“

Bonmot pro hospodu čtvrté cenové kategorie? Určitě. Můžeme si však právem domyslet, že podle Hojerovy osobité filozofie patřila většina mladých dívek a žen, se kterými se ve svém krátkém životě setkal, pod kytky.

Hojerovy šprochy znamenaly v rámci posudku jen pouhý ornament. Zato tři věty měly pro pětinasobného vraha zlověstný tvar katovské smyčky:

I. Nepodstatné snížení intelektu ani psychopatické vlastnosti a deviantní sklony nesnižovaly v době páchaní trestné činnosti jeho schopnosti ovládací a rozpoznávací.

II. Resocializace, byť dlouhodobým trestem, není možná.

III. Ochranné léčení v uzavřeném psychiatrickém ústavu není navrženo.

Jak už bylo řečeno, Hojerův zabijácký instinkt vymyslel dokonalý způsob vraždění:

Podvědomé puzení vyjet daleko mimo Prahu, bezcílně chodit terénem, dokud nenajde vhodnou oběť, znamenalo jediný praktický úkol – okamžitě

po činu zmizet, vrátit se domů, do ulity neškodného primitiva.

Pak ale v hospodě prožíval muka, když chlapi probírali mediálně známé vraždy z vlaku či tu z Brna – a on se nesměl ke své *slávě* přihlásit!

Osudná mu byla vražda poslední, nedaleko bydliště. Vzdemuté emoce motolských obyvatel Hojera pohltily, navíc denně chodil kolem místa vraždy. Vyrovnal se s tím na úrovni svého intelektu, v souladu se svou psychotickou povahou.

Jednou se upřímně bál neznámého vraha. Třikrát se kamarádům pochlubil autorstvím zločinu. Nakonec prozradil vražedný nástroj před pacientem bohnické léčebny.

A to mu – obrazně i ve skutečnosti – zlomilo vaz.

Hned v první den líčení před Městským soudem v Praze Hojer odvolal svoje doznání:

„Mátlovou jsem nezabil a ty věci jsem s ní nedělal. Nedokázal bych to, nesnáším pohled na krev... Proč jsem vypovídal jinak? Policajti mě nenechali vyspat, byl jsem psychicky zničený, nedali mi najíst, vyšetřovatel – ale nebyl to pan Markovič – mně dopředu naznačil některé detaily. Nebyl jsem bit, ale bál jsem se psychického týrání.“

U soudců ale tato změna výpovědi neobstála. Není divu, vždyť všem výslechům, prověrkám výpovědi i rekonstrukcím byl vždy přítomen obhájce, obžalovaný si před ním ani protokolárně nikdy na nic nestěžoval. Kromě toho uváděl takové pravdivé detaily, které dopředu neznali ani kriminalisté.

Hojer zmlkl. Ještě občas, s pomocí svého obhájce, zabojoval, ale v podstatě pochopil, jak je všechno marné. Že usvědčil sám sebe a že není cesty zpět.

K soudu byl předvolán jako svědek i vyšetřovatel Markovič. Na str. 52 rozsudku můžeme číst:

„Major Markovič vypovídal o atmosféře výslechu a potvrdil, že do protokolu bylo podchyceno vše, co obžalovaný říkal, způsobem, jakým to říkal, dále bylo použito jeho termínů, jeho slovníku a k dokreslení atmosféry bylo v protokole podchyceno to, co v jednotlivých fázích výslechu dělal.“

Pokud jde o rekonstrukce vražd, u kterých obžalovaný uváděl, že byl jen pasivním aktérem, odkázal svědek Markovič na protokoly z rekonstrukce a na videozáznamy.“

Ne, pro Hojera nebylo cesty zpět...

9. listopadu 1984 vynesl předseda senátu Městského soudu v Praze JUDr. Vladimír Šíma trest smrti.

Rozsudek Nejvyššího soudu České socialistické republiky zamítl odvolání a 19. dubna 1985 ústy předsedy JUDr. Jana Fořta potvrdil verdikt – trest smrti.

Další odvolání proto putovalo k Nejvyššímu soudu Československé socialistické republiky. Senát za předsednictví JUDr. Leopolda Indrucha oznámil 28. listopadu 1985 toto usnesení: V kauze Hojer nedošlo k porušení zákona.

Poslední jiskřička pro pětinasobného vraha zhasla 4. července 1986: Prezident Gustav Husák mu neudělil milost.

– Měl jste během vašeho vystoupení nějaký kontakt s Hojerem, třeba jen mimický? Nebo využil svého práva a položil vám nějakou otázku?

Markovič: „Neměl.“

– Viděli jste se s Hojerem ještě někdy po vyhlášení rozsudku smrti?

„Jednou jsem Hojera viděl, spíš zahlédl, když ho eskortovali k výslechu ke kolegům ze Středočeského kraje. To už vypadal hodně špatně. Byl jsem k výslechu přizván, ale odmítl jsem. Ze zcela prozaických důvodů – nechtěl jsem, aby se třeba Hojer přiznával k něčemu jenom proto, že tam budu sedět i já.“

– Napsal vám pak ještě někdy?

„Nenapsal.“

– Proč? Myslíte, že vám měl třeba něco za zlé?

„To si nemyslím. Ale měl velký strach ze smrti, měl jiné myšlenky.“

– Báł se Hojer trestu smrti?

„Počítal s popravou. Musel s ní počítat. Verbálně předváděl, že se smrti nebojí. Taky posílal ostatním vyšetřovancům ve vazbě lístečky s namalovanou šibenicí. Ale to bylo jen takové frajerské gesto. Pak šel na zvláštní oddělení... V těch místech a v těch chvílích se podle mě bojí každý.“

– Nesnažil jste se být přítomen popravě?

„Skutečně bych o to nestál... Ono by to stejně nebylo možné. Láďa Hojer byl popravený 7. srpna 1986. V tu chvíli jsem ležel na jednotce intenzivní péče, protože den předtím mě postihla srdeční příhoda... Vlastně se dá říct, že jsme se s Hojerem minuli. Já se vracel zpět, on mířil tam... Ale už toho necháme. Skutečně jste měl dnes štěstí. Opravdu jsem byl hodně unavený, nevyspalý a výřečný.“

Dál a pořád teče motolský potok. Taky přes můstek, nedaleko pomníčku, chodí lidé cestou od zastávky tramvaje. Kdo z těch chvátajících si dnes ještě vzpomene?

Na ženu co nedošla domů?

Na muže, který tam na ni číhal?

Z hospody Pod Homolkou, kam chodil Hojer jako štamgast, se časem stalo reprografické středisko. Ale ještě se tu zapíjel Silvestr 1991. Hučela vrchovatě naložená kamna, hučel výčep i lokál – a nad stoly s opravdu posledními půllitry padalo taky Hojerovo jméno.

Pětinasobný vrah. Zdánlivě neškodný podivín, ze kterého si pivní společnost ráda dělala šoufky.

Pravda, Láďa někdy naznačoval, že ví nějaké senzační tajemství. Ale ostatní to brali stejně, jako když Hojer významně říkal: *Přijede dřevěná rakev...* Na otázku, jaká rakev a pro koho, se jen tajuplně usmíval.

Ale kdo ví? Maloval šibeničky a v oprátce taky skončil.

Přijela i pro něho dřevěná rakev?

Další kapitolu knihy, která chce přinést poučení nejen laikům, zajímajícím se o kriminalistiku, ale

také studentům policejních škol a policistům vůbec, je dvojnásob tragický případ vysokoškolsky vzdělaného muže, který bojoval se svým sadistickým založením, bohužel marně.

Spáchal v roce 1979 sexuální vraždu mladé dívky, kterou náhodně potkal v nočním autobusu. Krátce po zločinu se dostavil na služebnu tehdejší Veřejné bezpečnosti a oznámil, čeho se dopustil. Ještě v prosinci téhož roku si vyslechl verdikt – 25 let odnětí svobody.

Kauza inženýra T. znamená v historii české, resp. československé kriminalistiky solitér. Nejde o vraždu samotnou, stejně jako pachatelovu motivaci či způsob, jakým byl zločin proveden. V tom všem je kauza „tuctová“ a zapadá do běžného průměru jinak ořresné kategorie.

Mimořádnost případu spočívá v osobě pachatele, inteligentního a jinak slušného člověka, který svedl předem prohraný boj se svou sexuální deviací. Co víc – po svém odsouzení projevil ochotu o svých sadistických pohnutkách a představách mluvit, zcela otevřeně je popsat.

Právě v tom byl inženýr T. naprosto výjimečný!

Drtivá většina takových odsouzců totiž představuje naprostý opak. Buď:

a) striktně odmítají o svých pocitech mluvit,

b) jejich IQ je natolik nízké, že nedokáží zkomplexovat své myšlenky do několika přehledných odstavců, se kterými by mohli odborníci dál pracovat,

c) platí oboje dohromady – delikventi jsou tajnůstkáři s nevalnou inteligencí.

„Jezdil jsem za odsouzcem do Valdic,“ vzpomíná ve své knize Jiří Markovič. „Nejdřív jsme debatovali, postupně jsem dostával materiály, které upoutaly a překvapily i tak erudovaného znalce z odvětví sexuologie, jakým byl bohužel můj už zesnulý přítel Pavel Zemek. Společně jsme pak do věznice zajeli a podrobně s T. některá jeho sdělení rozebírali, včetně lehkých odbočení k jiným případům neobjasněných sexuálních vražd.“

Postřehy inženýra T. nebyly nikde odborně publikovány. Obsahuje je teprve vzpomínková kniha vyšetřovatele Markoviče a to v kapitole s názvem *Kráska v bílém*.

1) Úvodem

„V následujících odstavcích jsem se pokusil o zachycení některých fází vývoje mého myšlení, které vyústilo k trestnému činu sadistické vraždy nevinné oběti – mladičké studentky. Činu, který neobhajuji, který mi rozvrátil život a za který jsem byl snad (?) spravedlivě potrestán.“

Nevím, zda Vám to, pane majore, k něčemu bude. Nevím ani, jaká je korelace mezi takovými jednotlivými případy, intimně předpokládám úzkou korelaci, ne-li dokonalou totožnost. Ony totiž výsledky sexuálních aberantů bývají velmi podobné ve způsobu provedení. Je zajímavé, že podobné typy zločinů se vyskytují v průběhu dlouhé existence civilizace stále.

Obětí sexuální vraždy se stala mladičká studentka

Podobně ani taková kočka, která chytla myš, se nechová příliš ‚humánně‘. Kočka nebývá vždy hladová, když si takhle ‚hraje‘. Nechová se vždy také účelově, často jí myška uteče. Dosud mě nenapadlo kloudné vysvětlení – obvyklé vysvětlení, že kočka jen tak ‚trénuje‘, se mi moc nezdá. Dělají to totiž i kočky a kocouři, kteří loví s dokonalým mistrovstvím. Snad chtějí znovu a znovu prožívat rozkoš z lovu?

A toho se trochu bojím. Vzpomeňte si na příšernou větu vraha Mrázka: ‚Vycházel jsem, abych ulovil ženu‘... Když jsem to poprvé četl, přešel mi mráz po zádech. Ne snad proto, co tím myslel, ale proto, jak strašlivě je to výstižné!

Spoustu souvislostí nedokážu pochopit, ani je nepostřehnu. Je to jako jemná, hustá pavučina, která probíhá všemi oblastmi myšlení. Mění se, narůstá, rozšiřuje, opráďá tenkou spleť vazeb. Zkusíte to zastavit na jednom místě, na deseti dalších to vyrazí jako zhoubný, jedovatý plevel. Opřete se proti tomu a najednou vidíte, že padáte do prázdna, jako když se opřete o mlhu.

Je to horší než rakovina, ta koneckonců požívá jen svého nositele, tohle však ohrožuje okolí. Přitom to současně poskytuje i určitou imunitu v posuzování takových činů. Přes veškerou mou inteligenci jsou pocity výčitek něčím, co neznám, něčím, co chápu jen zprostředkovaně. Já vím, že je to hrozné. Víím to, ale ani tak výčitky necítím.

Vůbec v této oblasti pociťuji trapný nedostatek vyjadřovacích, chcete-li komunikačních schopností. To, co mám na mysli, o čem vám chci vyprávět, se nedá sdělit, namalovat, vymodelovat, spočítat...

Platí to samozřejmě – ještě větší měrou – v opačném gardu. Jako kriminalista budete mít vždycky vůči pachateli sadistické vraždy určitou nevýhodu v tom, že myslíte jinak, než on. Je možné si předsta-

vit loupežného vraha, zuřivého žárlivce, snad i zločin, spáchaný v průběhu epileptického záchvatu.

Ale myšlení sexuálního aberanta si těžko kdo představí! Někde něco chybí, někde je něco navíc...

Dlouho jsem přemýšlel nad modelem činnosti před činem. Nakonec mě nenapadlo nic lepšího než systém protivzdušné obrany. Pachatel je v tomto modelu řídicím střediskem, má k dispozici přehledový radar a zaměřovací radar.

Ten přehledový funguje prakticky nepřetržitě, neustále snímá okolí a zachycuje celkovou situaci. V případě, že zaznamená ‚cíl‘, spustí zaměřovač. (To už začíná být nebezpečné). Zaměřovač neustále

zúžuje ‚kužel pozornosti‘. To trvá nějakou dobu, prakticky jde o minuty. Nedojde-li v této fázi k odtržení pozornosti (vlivem okolního prostředí či vlastních zásahů střediska), zúží se pozornost výhradně na cíl.

Pak již neexistuje okolí. Je jen oběť a pachatel a není již možný návrat! Jednou spuštěný útok se už nedá zastavit!“

2) Aberantův dialog. S kým asi?

A: Zkusím to. Nejprve na sobě.

B: Co to dělám? Copak se to smí? Nesmím se píchat špendlíkem!

A: Ono to není tak hrozné. Někdy je to docela příjemné.

B: Ale někdo to může vidět? Zanechá to stopy? Co když si něco udělám?

A: A co takhle vyzkoušet tyhle věci na někom jiném? Třeba na spolužákovi? Nebo na spolužačce!

B: Fuj! Vždyť je mám docela rád!

A: Představím si, že bych potkal nějaké děvče, kupříkladu tu dívku, kterou jsem nedávno viděl z tramvaje a co se mi tak líbila... Kdybych měl núž, mohl bych ji svázat a tak... Mohla by jít třeba tady na té cestě do lesa. Mohla by jít třeba nějakou opuštěnou ulicí...

B: To je ale nesmysl! Nakonec budu číhat jako lupič někde za rohem!

A: Ne jako lupič. Protože lupič zabíjí, aby okradl, umlčel svědka... Ale tohle by byla vražda bez reálného důvodu. Pozor! Táhle jedna taková jde! Je úplně sama! A já zrovna nemám nic u sebe. Jak jsem mohl dopustit, že mi tahle příležitost utíká?!

B: Zaplat' pánbůh, že jsem sebou nic neměl. Že

jsem byl tak překvapený, že jsem se na nic nezmohl! Ale příště, kdyby šla tudy zase sama...

A: Ano, kdyby šla tudy zase sama, tak už to nesmím propásnout!

Cože? Já měl přece jenom u sebe nůž? Proč jsem nezaútočil? Prošla kolem mě. Pár decimetrů od jejího těla jsem měl nůž v kapse!

B: Asi mi něco *nesedlo do obrazu*. Asi byla jinak oblečená, než bych očekával. Taky to trvalo jen pár vteřin a já nedokázal „zaostřit“.

3) Monolog číhajícího aberanta. S kým asi?

Tamhle tu dívku bys mohl... Svázat, svléknout a... Podívej, má vyhrnutou košili. Máš nůž... Jdi za ní! Jde k tomu hřbitovu. Chodí jich tam víc! POČKEJ NA NI! Ano, tady za tím keřem... Prší. Dnes nešla. Všechno se to nějak posírá. Třeba ještě přijde. Ještě deset minut. Když bude mít kabelku v levé ruce, tak ji bodneš. Když v pravé, tak...

To jsem kus idiota, takhle nemůžu čekat... Až zítra... Svázat ji můžeš jejíma punčochama. Jen aby nepršelo. Dobrus ten nůž... Dneska to nejde. V poledne tu nikdo není. To auto tak blbě zastavilo. Když bude mít sukni, tak ji... Když uvidíš dvě blondýny, tak tu TŘETÍ zabiješ, ať to bude kdokoliv. Co si to namlouváš za nesmysl! Máš rodinu, manželku... ŽENU! Ne!!! Tu ne!!!

Dnes večer... Má nahé břicho... Nezvládneš to. Nemá punčochy. Zase prší. Svážeš jí ruce a nohy. Pořád prší. Určitě nepřijde... Bane, ona jde! Tam ta za tím keřem! Jde!!! Má sukni... Kabelku spletenou z provázků. Dlouhé černé vlasy! Má štíhlé, dlouhé nohy... TEĎ! Kde je? Třeba šla jinam. NE!!! Máš rodinu! Ano, teď bych ji zabil... Bodni! Hrůza, co to děláš?! Je to jako magnet...

4) Co je typické pro sadistu, aneb některé zvláštnosti, napovídající této sexuální deviaci

Pracovní nástroje vždy bezvadně ostré, okázalé pohrdání tupými noži, frézkami. Vlastní (kapesní) nůž vždy pečlivě nabroušen (vlastní rukou). Rád obrábí (vnikání ostří?), sváří (oheň!), ková (inkviziční mučirna tak trochu kovárnu připomíná).

Symboly: nůž, bodák, ostří, oheň, žhavé železo.

Činnosti: (viz nástroje) řezání, pálení, rozdělování ohně

Poznámka: má-li podezřelý v době zadržení (kapesní) nůž, který vůbec nikdy nebyl broušený, nebo byl broušený někde v odborném závodě jako Lověna, svědčí to proti sexuální odchylce v uvažovaném směru.

Poznámka: dřevoobráběcí nástroje jsou samy o sobě poněkud lidožravé, tato jejich vlastnost může sexuálního aberanta značně zaujmout. I když nevím, jak by se to mohlo projevovat. Krajní případy by mohli tvořit maniaci, přibližně se usmívající do zubů cirkulárky, nebo jiní, kteří – chvějíce se v horečnatém vytržení – se šílenou nenávisť rozřezávají nesmyslně dřevo na menší a menší kousíčky.

Zvláštní zájmy: třaskaviny, trhaviny, hořlaviny.

Dodnes si pamatuji několik směrů pro výrobu střelného prachu, recept na výrobu nitroglycerinu apod.

Další znalosti: týkající se jedovatých rostlin. Já si pamatuju celou řadu jednotlivých bylin, aniž bych je nějak zvlášť studoval. Prostě mi utkvěly v hlavě víc než ty všední (blín, bolehlav, durman, rulík, vraní oko, oměj šalounek, stračka polní, potměchuť, ocún – alkaloidy, náprstník, tis – srdeční jedy, posed, brčál, konvalinka, kaprad, dříšťál, lýkovec, sasanka, kýchavice). Houby (muchomůrky, závojenka olovová, pavučince, hřib satan).

Poznámka: afrodiziakum z krovek broučka puchýrníka. (To jsem sice nepoužíval, i když toho broučka znám.)

Poznámka: lov zmije klacíkem.

Čtenářské zájmy: zájem o válečné události (Vietnam, Chile). Dějiny II. světové války, koncentrační tábory (Buchenwald). Spíš než zprávy generálního štábu vyhledává osobní svědectví, archivní prameny.

Další zájmy: v elektrooblasti zájem o účinky el. proudu, radioaktivního a vysokofrekvenčního záření na lidský organismus. Tato oblast byla někde na okraji mého zájmu, asi proto, že je to takové neosobní.

Anatomie: Velmi důležitý bod v paletě zájmů! Pamatuju se, že se mě na to dr. Hynek ptal. I zatvářil jsem se nechápavě a připustil jsem, že nějaké znalosti tohoto směru bych mohl mít. Věděl jsem ale moc dobře, proč se mě na to ptá. Dále zájem o psychopatologii. Já jsem se ale ke studiu psychopatologie nedostal, docela mě to teď mrzí, neboť tady ve Valdicích bych měl tak znamenitou sbírku klinických případů, že by nad tím zaplesalo srdce leckterého psychiatra (*Podívejte se, pane kolego, toť krásný případ počínající paranoie...*)

Umění: v literatuře jsem používal metody prolisování knih, předem vytypovaných podle názvu nebo tématu. Středně silnou knihu jsem schopen prolisovat během několika minut a objevit většinu „toho zajímavého“. Bývá to třeba jedna věta, půl stránky, tři čtyři slova. Například v knize Karla Nového *Sarajevský atentát*, ve vydání z roku 1963, je to stránka 202 nahoře...

Malířství? Tak třeba Goya (*Puerta de la Guerra*, *Caprichos*) Déla Croix (*Masakr na ostrově Chiri*, *Smrt Sardanapala*), některé Čermákovy oleje z Černé Hory, Kupkuv cyklus o náboženství, Bosch (*Peklo*, *Očistec*), Dürer (*Apokalypsa*). Na prvním místě vpředu je Goya a jeho *Puerta de la Guerra*. Dá se říci, že je to přímé znázornění řádění hordy sexuálních šílenců. Tenhle cyklus kreseb bývá velmi málokdy publikován, nepodařilo se mi ho někde v ucelené formě objevit.

Poznámka: Musím také vzpomenout na obrazárnu Pražského Hradu, kde je například *Smrt svatého Sebastiana* (mladík !!! proklátý šípy) nebo *Sebevražda Lukrécie*.

5) Chování člověka, který se dopustil kriminálního činu v souvislosti se sexuální aberací

Především je nutné rozlišit, o jaký druh činu se jedná. Je totiž rozdíl přímo kvalitativní, dopustí-li se pachatel znásilnění s tím, že oběť usmrtí po činu, nebo zda oběť usmrtí s tím, že mu o usmrcení jde přednostně.

Úvahy o způsobu usmrcení oběti (aby bylo jasno: nic, o čem byste nevěděli, jsem nezařadil)

a) rána do hlavy = strach pachatele, zejména je-li vedena zezadu. Znásilní-li takový pachatel svou oběť, jedná se nejspíš o zakomplexovaného, podřízeného člověka.

b) více ran do hlavy = podle intenzity může jít o zuřivost nebo bezradnost, jsou-li rány slabé. Pachatel, který se setká s tím, že jeho oběť reaguje jinak, než by očekával, zpitoměle mlátí kolem sebe, až svoji oběť utluče, nemusí ji vždy chtít usmrtit. Údery do hlavy nejspíš vůbec nemají sexuální motiv, spíš slouží k dosažení povolnosti oběti. Zuřivost může být motivována mstou, urážkou, konfliktem (velice často sexuálního původu = *Stojíš v posteli za hovno!* = zuřivost nastupuje zejména, je-li to pravda).

c) údery do obličeje = hádka, předrážděnost, neuspokojenost, předrážděnost... Údery mohou předcházet snaze o znásilnění nebo jiné sexuální činnosti. Je-li oběť spoutána, má jakékoliv bití výrazně sexuální motivaci (snaha o ponížení objektu, o vyvolání jejího strachu). Bití může být v tomto případě vystupňováno až k usmrcení oběti.

d) škrcení = snaha paralyzovat oběť, nebo ji usmrtit. Škrcení může být smrtelné, protože oběť zpravidla nereaguje tak, jak by si každý myslel. Vžitá představa, že po deseti vteřinách škrcení rukama nastává mdloba a nehybnost oběti, je nesmyslná. Opak je pravdou! Je-li oběť škrcena při znásilňování, myslím si, že může dojít až ke křečovitému záchvatu pachatele a vydráždění jeho sexuality.

Může jít také o zhýralce, kterému normální soulož nestačí, je na něj „slabá“.

e) řezná rána na hrdle = pachatel chce vidět krev. Podřezání může být i forma vraždy z jiného důvodu (msta), zejména je-li vedeno zezadu. Je-li oběť v bezvědomí a přesto dochází k podřezání, může jít o „pojistku“.

f) řezné rány, směřující na měkké části těla = sexuální motiv, jiný je prakticky vyloučen, pokud se nejedná o zastírací manévr superotrlého zločince, ale i ten svou oběť nejdříve omráčí, popř. zabije jinak. I v případě zastírání se ale může jednat o sexuální odchylku.

g) bodné rány = žárlivost, vražda bez sexuálního motivu po hádce (jedna rána), nebo sexuální motiv v případě, že ran je víc a jsou vedeny na spodní část těla oběti, na sexuálně atraktivní místa

h) střelné rány = podobně jako za g)

i) odlehle místo útoku = sexuální motivace.

Pachatel může číhat, sledovat, stopovat, vždy aspoň několik desítek vteřin. Je vyloučeno, aby sexuální aberant napadl oběť okamžitě, bez duševní přípravy, kdy na to nemyslí, třebaže je na místě nanejvýše vhodném. Ale podruhé na stejném místě už na oběť čeká, představuje si ji, útočí na ni atd. Vyhledává taková místa, kde už došlo k této „formaci“ myšlení. Tímto místem může být i vlastní auto, neboť také ono je mikroprostor, kde je pachatel „doma“.

j) byty, pracoviště jako místo útoku = také tato místa mohou představovat zmíněný prostor, který už tvořil kulisy aberantovým představám. Nedovedu si představit, že bych záměrně jel na pro mě neznámé místo a bez seznámení se s terénem (kulisami) spáchal trestný čin. Samozřejmě, čím častěji se pachatel pohybuje v určitém prostoru, tím roste pravděpodobnost, že se právě v něm se dopustí trestného činu.

k) doba útoku = noc

může být preferována (tma je prý přítelem zločinců), ale já bych to nepřeceňoval. Pachatel sexuálního útoku v noci objektivně hůř vidí a on chce hlavně vidět (fuj!). Letní a vůbec teplé měsíce pachatel preferuje. Jednak v zimě je menší sexuální aktivita, jednak v létě má mnohem větší „přísun“ podnětů. V zimě (zimních měsících) sexuální faktor neobyčejně stoupá, přijde-li potenciální pachatel ze zimy do teplé, dobře vytopené místnosti, nebo sedí-li v ní – tím zase narůstá pocit mikroprostoru, jinak řečeno „izolovanosti“ od venkovního prostoru.

Stresovaný pachatel T. předvádí první útok vůči oběti

6) Polemika o ovládacích a rozpoznávacích schopnostech sexuálního aberanta během činu

Předem říkám: V žádném případě neobhajují vlastní čin. Ten je hrozný. Hrozný!!!

Co to vlastně ovládací a rozpoznávací schopnosti (dále OS a RS) jsou? Na tuto otázku mi znalci během mého zkoumání pro účely vyšetřování a pro potřebu soudu neodpověděli. Spokojili se s mlhavým konstatováním, že OS a RS byly u mě v době páchaní činu sníženy, ne však podstatně. Jako důkaz uvedli několik argumentů, se kterými musím polemizovat.

I) Psychosexuální deviaci nelze chápat jako duševní nemoc v pravém smyslu.

To je (snad) pravda. Ovšem snížení ovládacích schopností tento fakt nevylučuje. Navíc (viz judikatura trestního zákona) snížení OS a RS nemusí být způsobeno duševní chorobou, stačí k tomu přechodný stav (do něhož se dotyčný uvedl sám požitím alkoholu). Co to tedy vlastně je – ta deviace? Je to snad zdraví samo? Pakliže ano, proč by se to tedy mělo léčit? A proč se tím zabývají lékaři??? Nebo snad se tím zabývají pouze soudní znalci? Je snad špatný kód, vložený při zrození nebo v dětství, zaviněním pachatele?

II) Celá řada lidí i vysoce inteligentních s podobnými stavy se nedopustila trestné činnosti.

To je snad také pravda, ale velice ubohoučká. Znamená to snad, že moje OS a RS měly být zachovány jenom proto, že u ostatních lidí obvykle zachovány jsou?, Jak je možné z duševního stavu někoho jiného vyvozovat důsledky v konkrétní situaci druhého? Otázka pro znalce přece nebyla formulována *Dopouštějí se všichni psychosexuální devianti trestných činů?* nýbrž zněla *Byly v tomto konkrétním případě sníženy ovládací a rozpoznávací schopnosti a do jaké míry?*

Tento „důkaz“ je ranou pod pás. Neslouží ničemu jinému než k tomu, aby si soud, prokurátor a veřejnost řekli: *To je ale gauner!* A navíc: čím tedy bylo způsobeno, že k činu došlo, když k němu obvykle nedochází? Toto bylo jen matně naznačeno, že se prý jedná o multifaktorální záležitost, ale rozvedeno to nebylo. Silně tlumená agresivita se náhle projevila. Proč?

III) Ani při vlastním průběhu trestného činu nebyly u mě „vyřazeny z činnosti“ všechny funkce mozku.

Tak tohle je svatá pravda. Dokonce jsem nezapomněl dýchat, fungoval mi krevní oběh, dokázal jsem

chodit... Dokonce i vzteklý vlk dýchá, tygr lidožrout dokáže chodit, úplný idiot má zachovaný krevní oběh. I lidé se schizofrenií v posledním stádiu myslí (třeba jako Napoleon). Takový důkaz asi znamená toto: *I kdyby se vám, pánové a dámy, zdálo, že ten člověk nemohl myslet normálně, a že by tedy mohl jít o snížení OS a RS, uvědomte si, že nemohl být úplně bez vlády nad sebou – a tedy se mohl ovládat!*

IV) Analogicky s normálním sexuálním stavem se jedinec může ovládnout.

Toto je velice ošidné. Ono to sice krásně zní, ale je to pustá kombinace, záměrně vytvořená k špatnému dojmu. Normálnímu, sexuálně trvale uspokojovanému člověku se nutně musím po téhle větě jevit jako bohaprázdný ničema. Má to ale jeden háček. Já totiž nejsem normální, sexuálně trvale uspokojovaný člověk. Pan soudní znalec prostě srovnal věci, které se srovnávat nedají!

V) Obviněný (tedy já) i s vědomím svých potíží se nepokusil vyhledat lékařskou pomoc.

To beru. I když byste možná měl uvažovat nad tím, co byste mě mohl případně nabídnout. Možná by bylo zajímavé při této příležitosti uvažovat nad tím, proč lidé, kteří onemocněli rakovinou vyhledají lékařskou pomoc až tehdy, když už je pozdě. Proč lidé chodí k zubaři, až když je pozdě... Ono totiž jít za lékařem znamená přiznat dokonalou porážku. V mém případě je to porážka definitivní a znamená v podstatě zřeknutí se všeho: svobody, poskytování radosti jiným i sobě... Opravdu máte odvahu mi vyčítat, že jsem nepřišel dřív? Když se předtím nic nestalo?

Poznámka: Čím dál se zamýšlím nad sebou, tím víc získávám dojem, že se u mě nejedná ani tak o sexuální deviaci, ale že toto je produktem a přímým výsledkem něčeho jiného, pro co nemám ani slova. Dalo by se to nazvat třeba opak lidství, nebo snad peklo, ale nevystihuje to situaci.

• • •

„Život skutečného detektiva se nikdy nepodobá postavám, které máme z kriminálních filmů nebo z knížek. Je prostší a těžší – a taky méně zajímavý. Proto také mé vzpomínky nechtějí soutěžit se žádnou vymyšlenou detektivkou,“ konstatuje na závěr své knihy Zdeněk Bubník.

Tím jako by předznamenal i Markovičovy vzpomínky, to jest ryzí literaturu faktu.

